

Poble nou
forna a ser nou

BARCELONA
CARNET DE VOYAGE

Poble nou
forna a ser nou

perico

Ajuntament
de Barcelona

Aquesta és la vista des del meu estudi:
una nau baixa dels anys cinquanta, un
edifici alt dels seixanta, d'abans que es
limités l'alçada al districte...

... darrera, els edificis de la vila
Olímpica, amb el sol de la tarda
que es reflecteix a les nostres torres
bessones: Mapfre i Hotel Arts.

A baix, a la cantonada, puc
veure al meu amic Salvador
Martínez, descarregant un
camió de Professional l'ART,
l'empresa que es va portar
del Born ara fa deu anys.

Des de fa dos anys viu per
aquí, a un edifici restaurat
per ell mateix i la seva
dona, la Kelly.

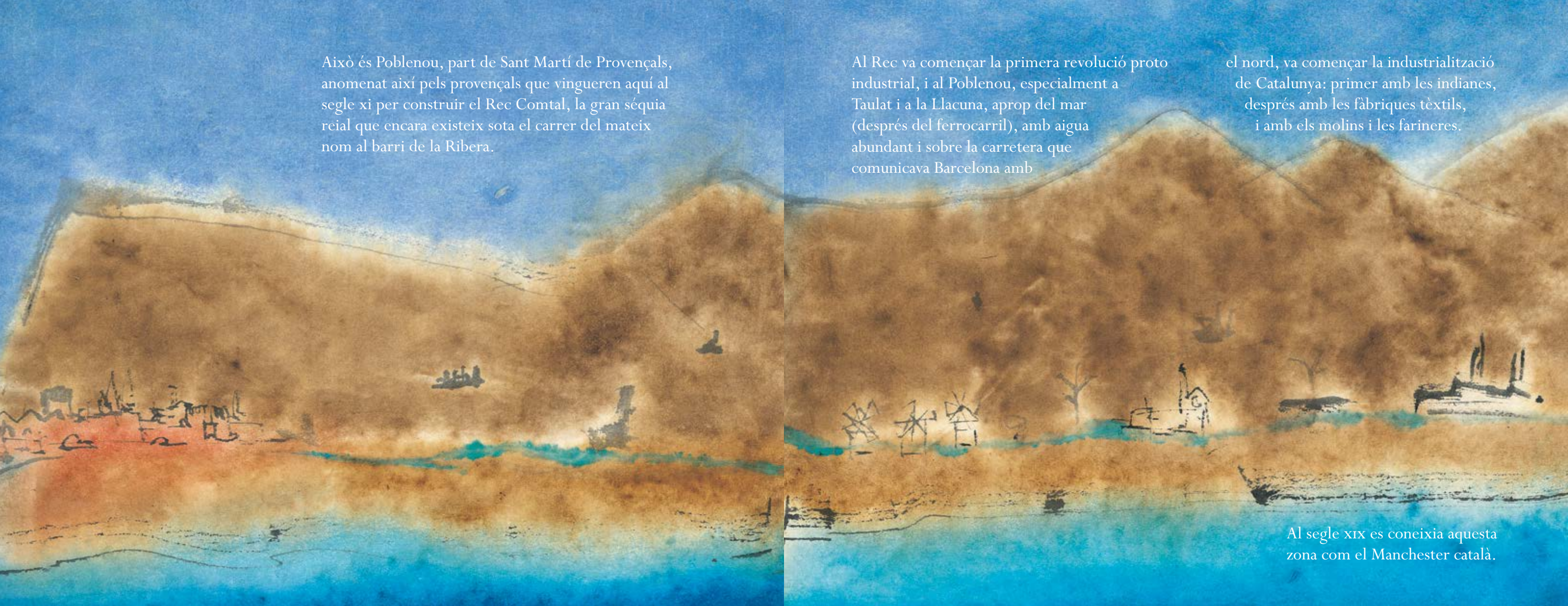

Això és Poblenou, part de Sant Martí de Provençals, anomenat així pels provençals que vingueren aquí al segle xi per construir el Rec Comtal, la gran séquia reial que encara existeix sota el carrer del mateix nom al barri de la Ribera.

Al Rec va començar la primera revolució proto industrial, i al Poblenou, especialment a Taulat i a la Llacuna, aprop del mar (després del ferrocarril), amb aigua abundant i sobre la carretera que comunicava Barcelona amb

el nord, va començar la industrialització de Catalunya: primer amb les indies, després amb les fàbriques tèxtils, i amb els molins i les farineres.

Al segle XIX es coneixia aquesta zona com el Manchester català.

Fins als Jocs Olímpics del 92, una barrera de fàbriques que anava des de la Barceloneta fins al Besós separava aquest barri, i Barcelona,

de la Mediterrània. Les seves platges llegendàries (el camp de la Bota, Somorrostro, el Bogatell), plenes de cascots, barraques i algun mul esprimaxat i algun gos ple de puces, romanien així des dels temps de Nonell i el jove Picasso.

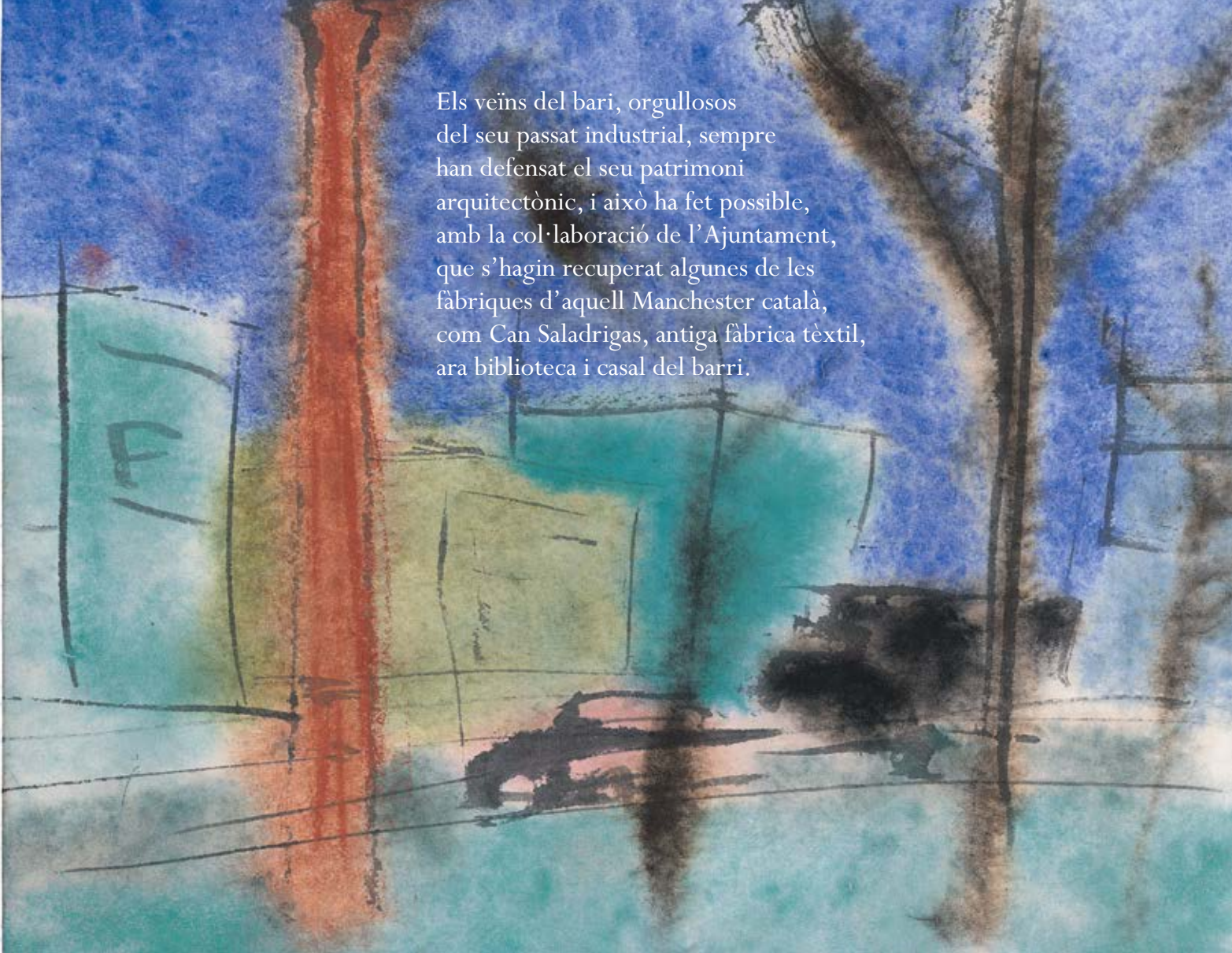

No és possible Manchester sense proletariat,
i el Poblenou té una llarga història de conflictes
socials fins a la Guerra Civil i després, a partir
dels seixanta, quan el pont de Marina, la
seva frontera, era una cita obligada per a les
manifestacions prohibides de l'1 del Maig.

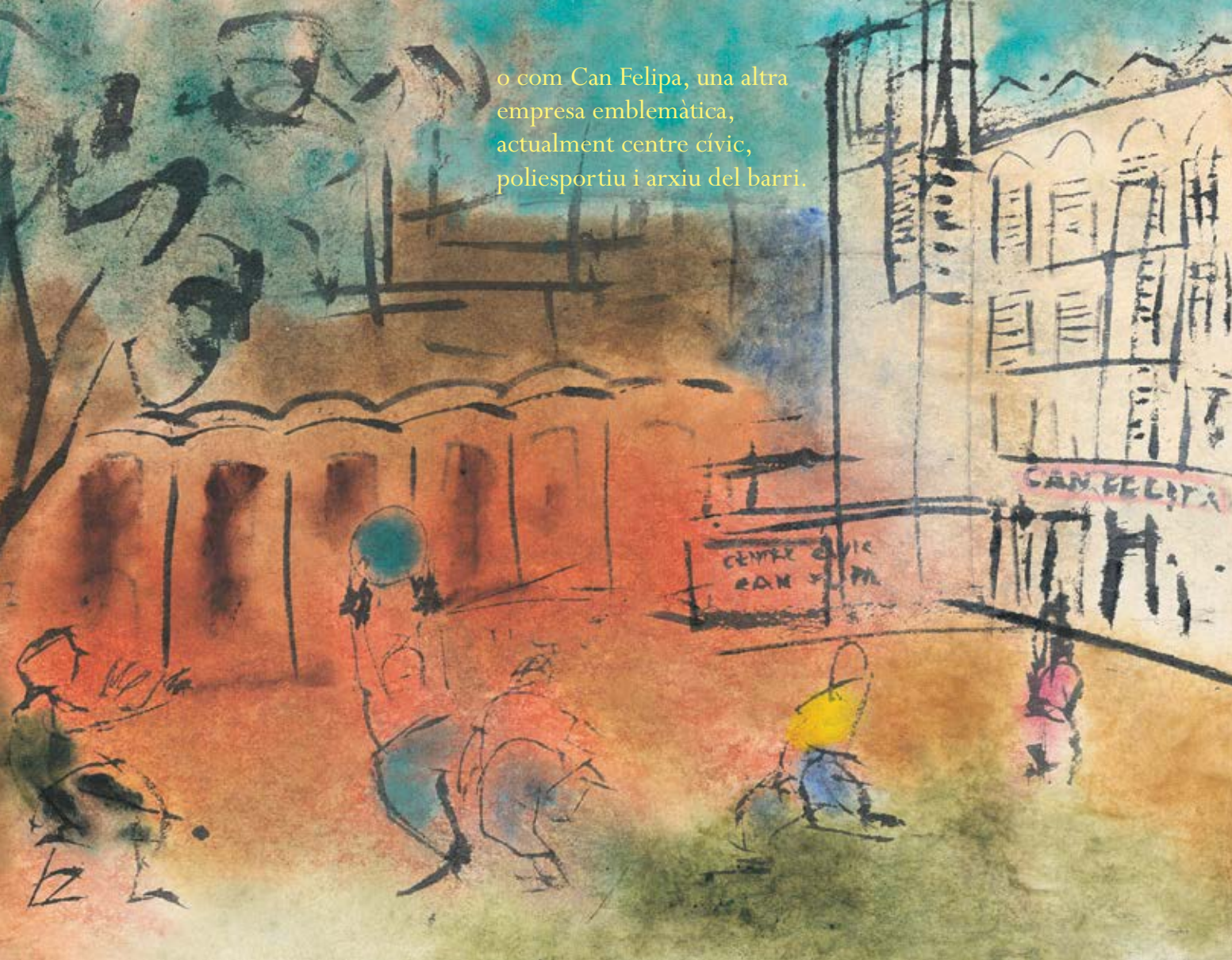

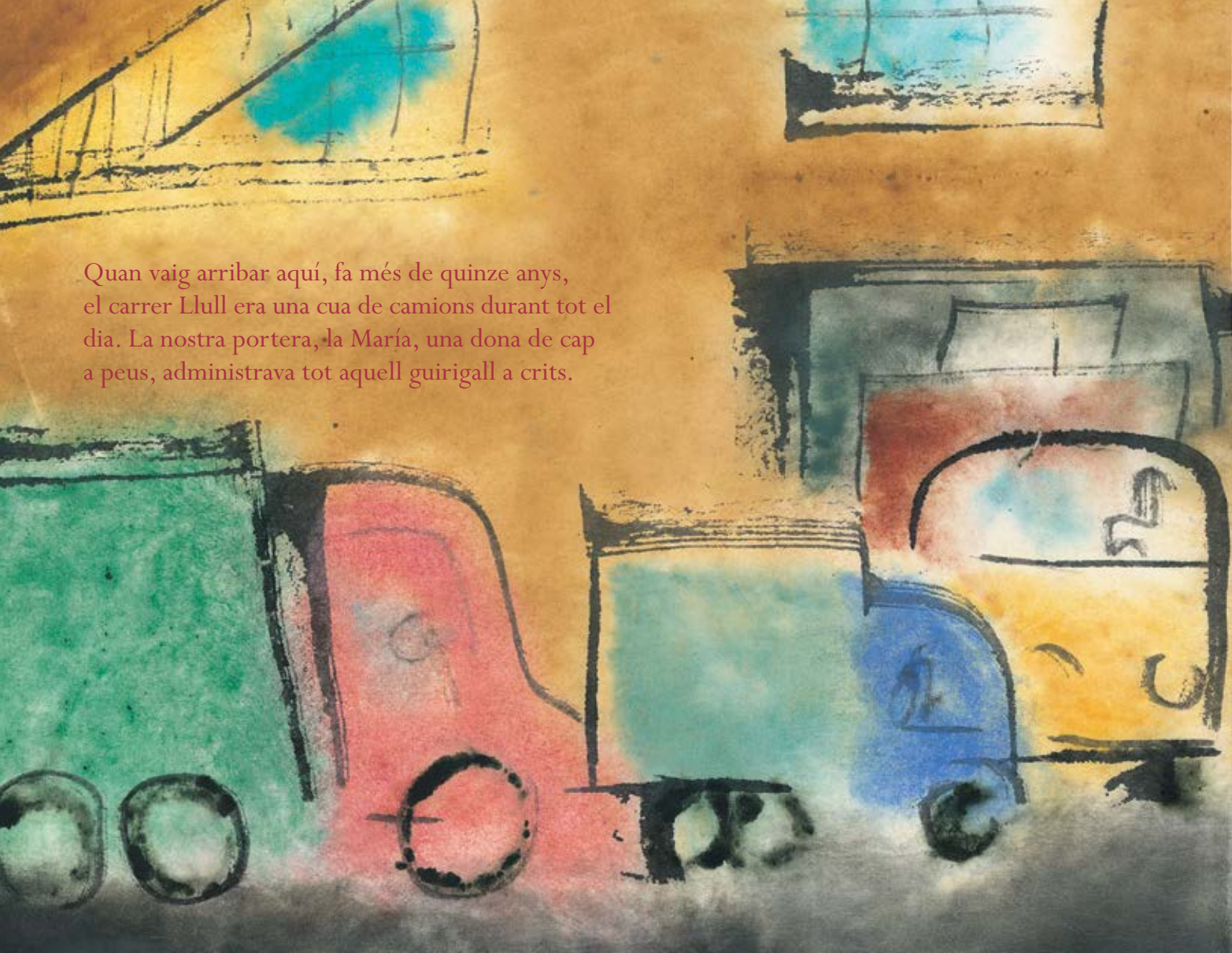

Els veïns del bari, orgullosos
del seu passat industrial, sempre
han defensat el seu patrimoni
arquitectònic, i això ha fet possible,
amb la col·laboració de l'Ajuntament,
que s'hagin recuperat algunes de les
fàbriques d'aquell Manchester català,
com Can Saladrigas, antiga fàbrica tèxtil,
ara biblioteca i casal del barri.

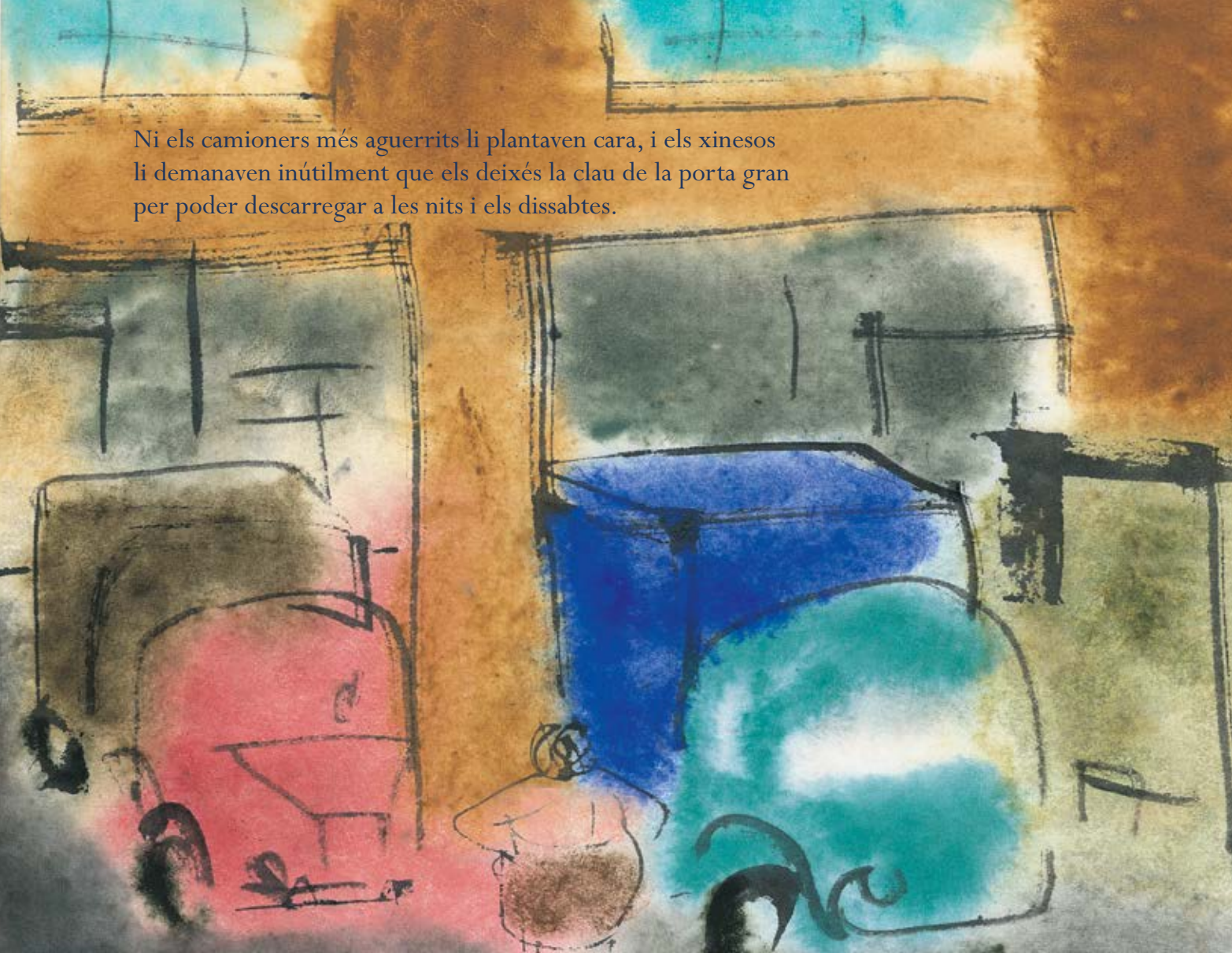

o com Can Felipa, una altra
empresa emblemàtica,
actualment centre cívic,
poliesportiu i arxiu del barri.

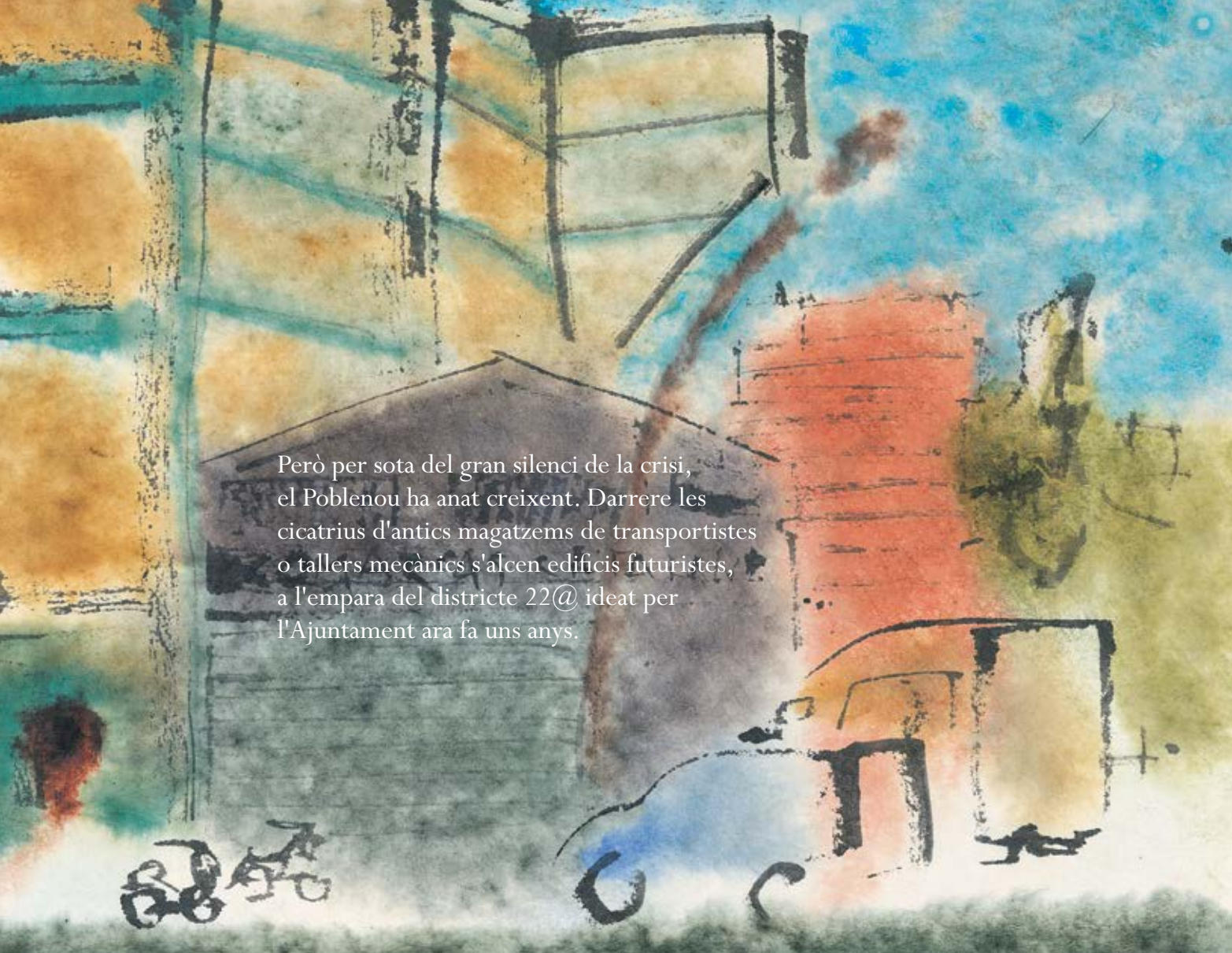
Quan vaig arribar aquí, fa més de quinze anys,
el carrer Llull era una cua de camions durant tot el
dia. La nostra portera, la María, una dona de cap
a peus, administrava tot aquell guirigall a crits.

Ni els camioners més aguerrits li plantaven cara, i els xinesos
li demanaven inútilment que els deixés la clau de la porta gran
per poder descarregar a les nits i els dissabtes.

Des de la crisi, la Matilde, la nova portera, diminuta i educadíssima, no ha de bregar amb camioners: als molls de càrrega sempre hi ha lloc, al carrer no hi ha camions, i els xinesos han marxat a Sant Adrià, a l'altra banda del riu Besòs.

An abstract painting in a sketchy, expressive style. It depicts a street scene with a car in the foreground, rendered in dark outlines and some color. Behind the car are buildings with warm, yellowish-orange and reddish tones. The sky is a mix of blue and green. The overall feel is one of a quick, gestural sketch.

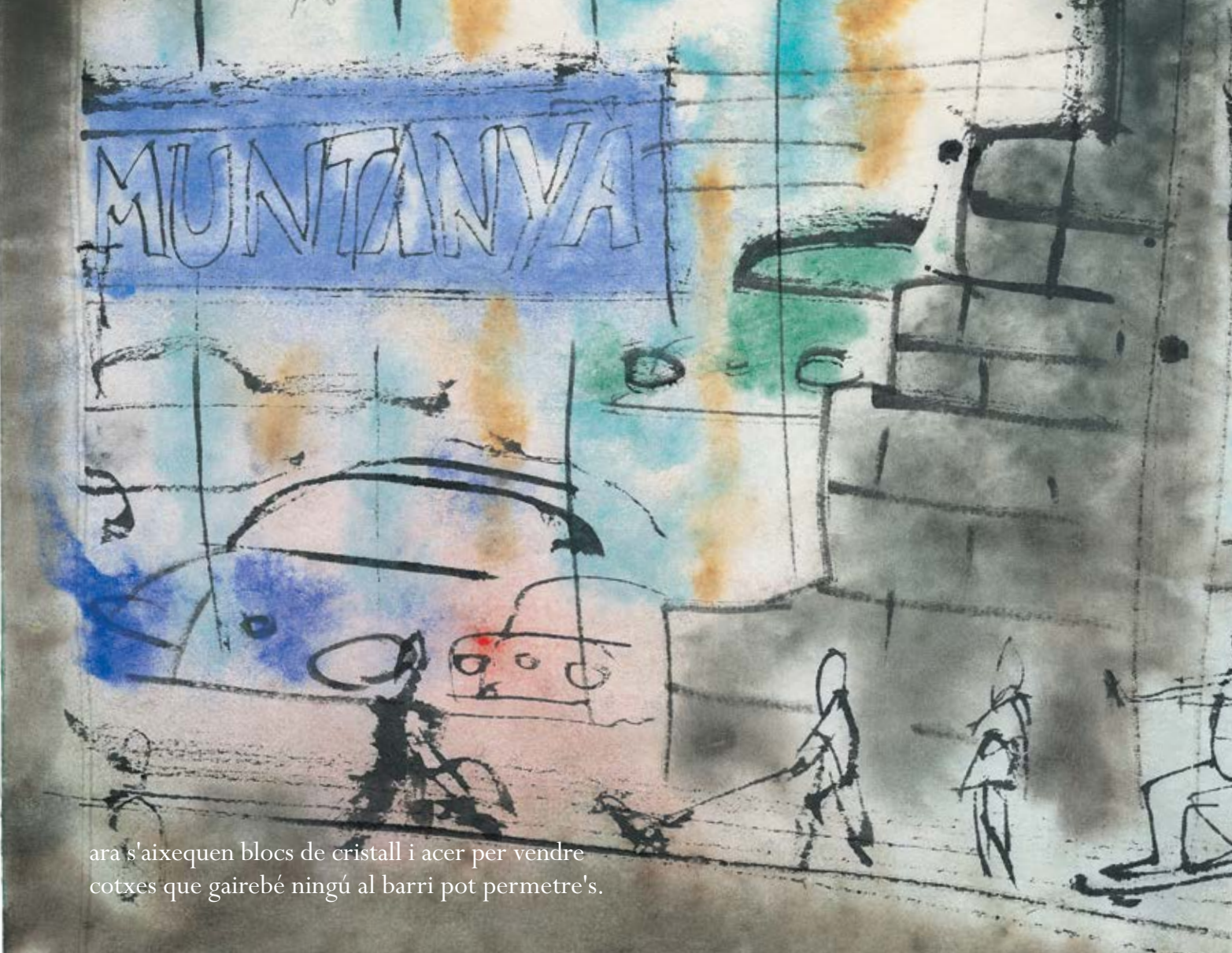
Però per sota del gran silenci de la crisi,
el Poblenou ha anat creixent. Darrere les
cicatrics d'antics magatzems de transportistes
o tallers mecànics s'alcen edificis futuristes,
a l'empara del districte 22@ ideat per
l'Ajuntament ara fa uns anys.

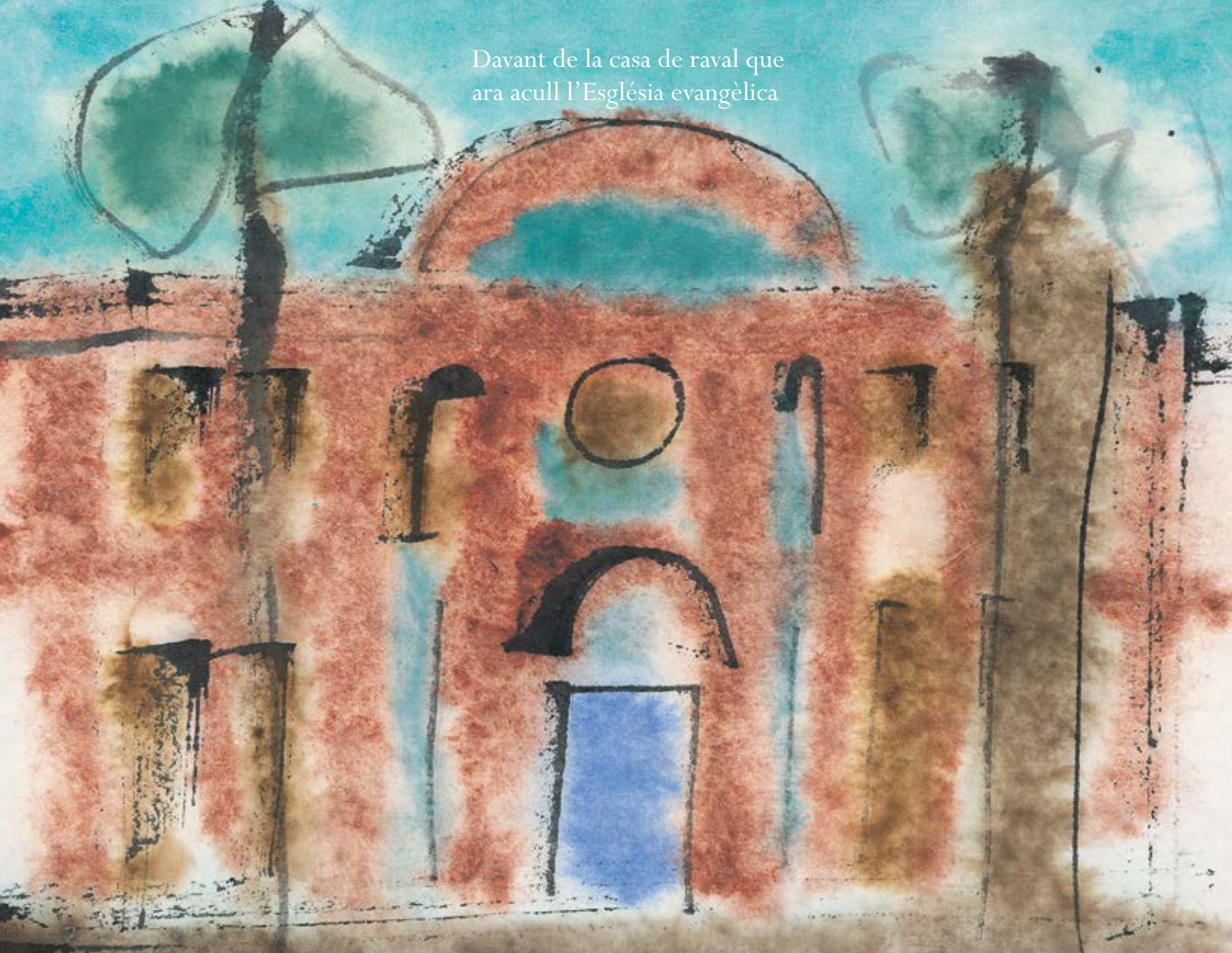

Al costat de petites cases familiars construïdes
fa un segle amb els estalvis de tota una vida,

ara s'aixequen blocs de cristall i acer per vendre
cotxes que gairebé ningú al barri pot permetre's.

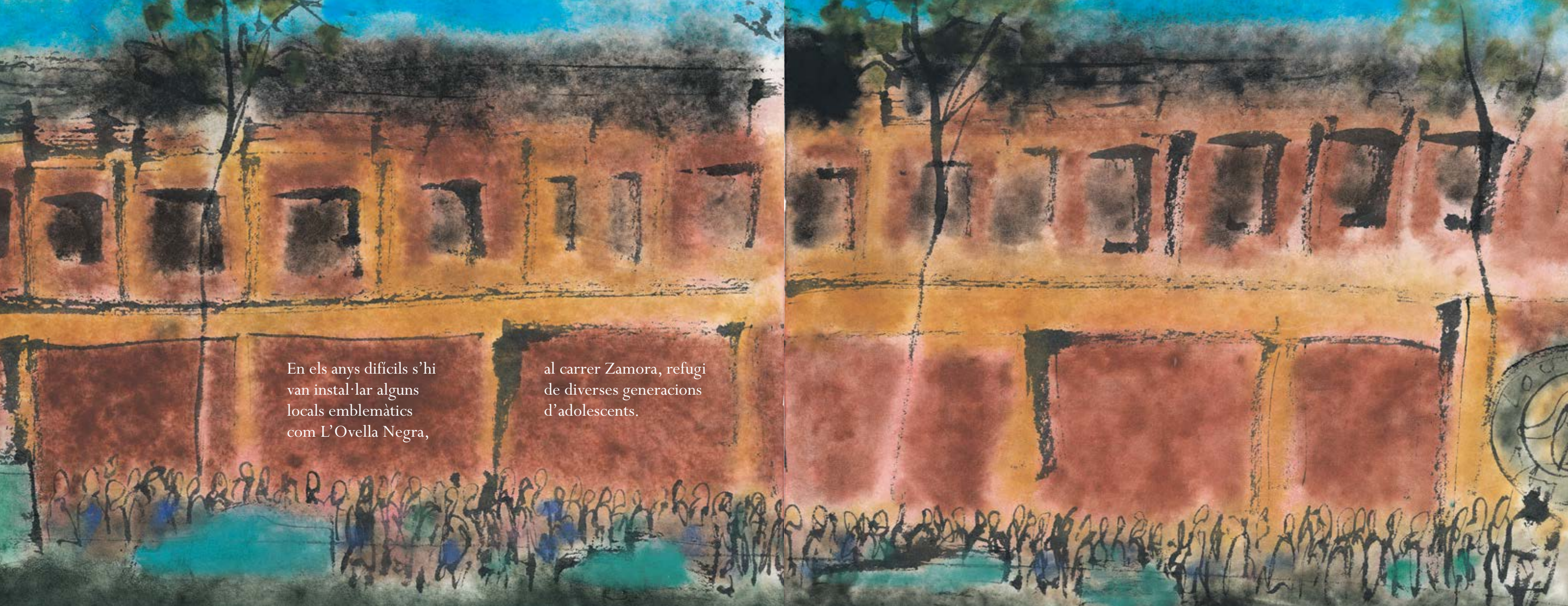

Davant de la casa de raval que
ara acull l'Església evangèlica

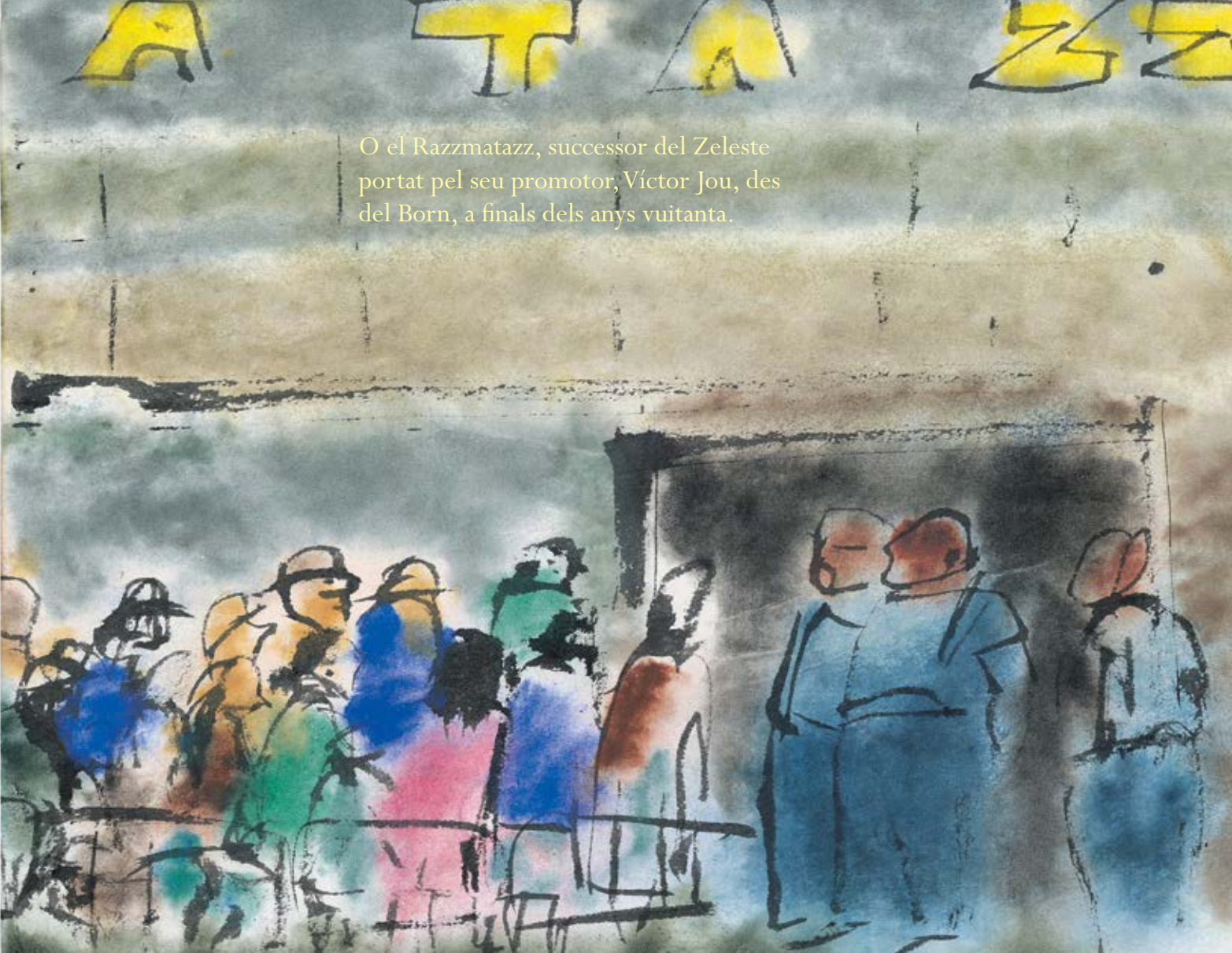

al carrer Llull hi ha
un hotel Travelodge.

En els anys difícils s'hi
van instal·lar alguns
locals emblemàtics
com L'Ovella Negra,

al carrer Zamora, refugi
de diverses generacions
d'adolescents.

O el Razzmatazz, successor del Zeleste
portat pel seu promotor, Víctor Jou, des
del Born, a finals dels anys vuitanta.

Un altre històric entre els colons és en Marc Martí. La seva empresa de comunicació penja la majoria de banderoles i cartells que es veuen aquí i a altres ciutats espanyoles. Em rep en un dels seus esmorzars dels dimecres, juntament amb la seva dona, Àngels Homs, i un grup d'amics que l'ajuden a classificar la seva col·lecció de xapes de cava, una de les moltes que ha acumulat.

Alain Chardon manté Quadrat 9, el seu taller de litografia al passatge Masoliver, des de l'any 1998, i per allà hi passa regularment el bo i millor de l'art català contemporani.

quadrat nou

Després del pas efímer de la galeria A+D, sembla que les que arriben ara ho tenen millor, com La Plàtforma, on la Claudia Costa ofereix art, gastronomia, esdeveniments diversos i anima amb les seves inquilines Gloria Morera i Lidia Mombiola *Poblenou Urban District*, el motor que coordina i potencia l'activitat de tots els habitants, nous i nadius, del barri.

Molts artistes s'han instal·lat aquí
en els últims vint anys, com els
meus veïns Jo Milne i Jordi Fulla,

o Joaquim Chanco,
a l'edifici que
hi ha davant
del meu estudi.

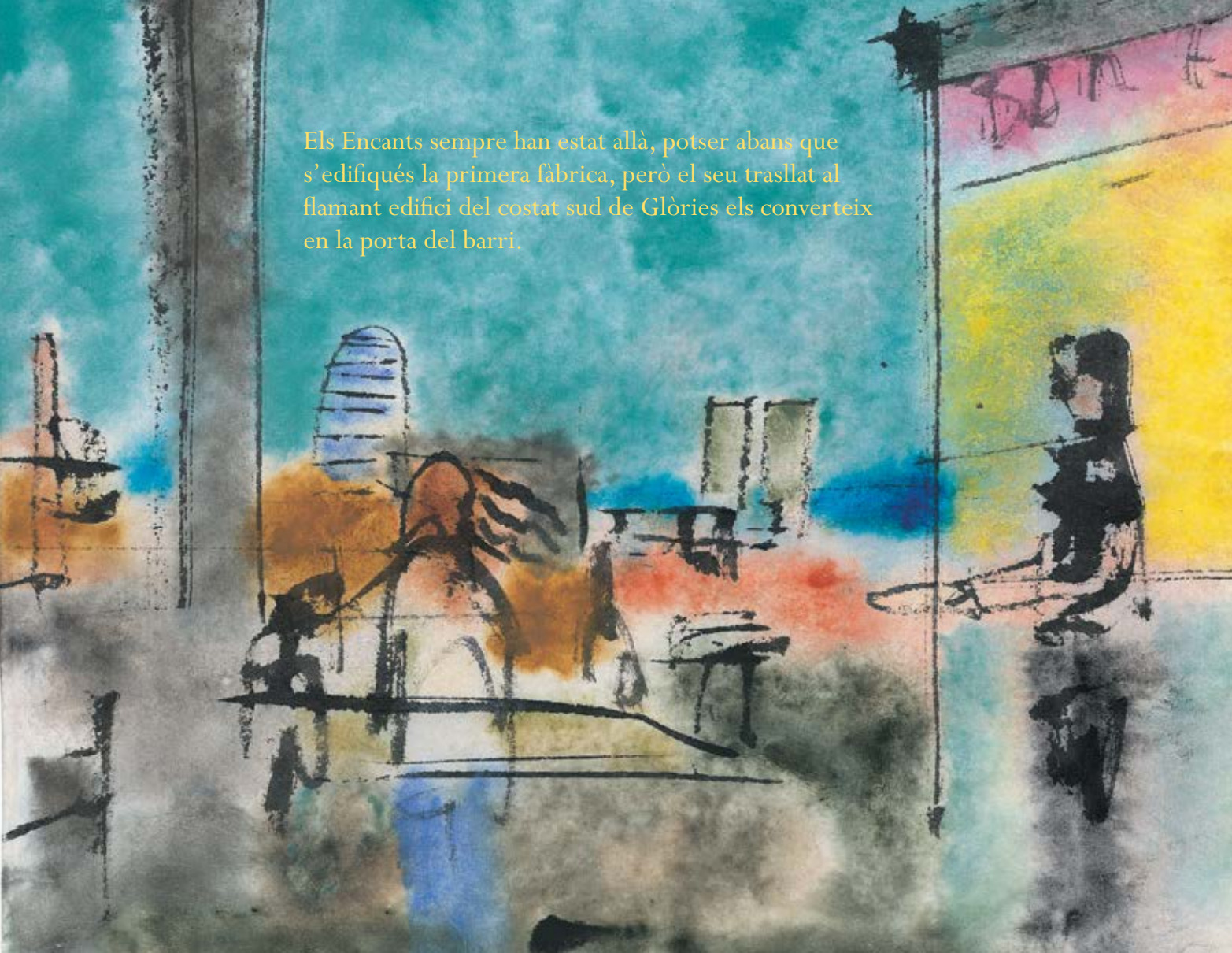

Més a prop de la Rambla, al carrer Roc Boronat, al voltant de l'edifici de Can Culleres acabat de restaurar per Salvador Martínez i la seva dona Kelly Cho, amb l'arquitecta Eliana Crubellati, neix un altre nucli de botigues com Eterna, la galeria polifacètica que dirigeix Alba Martínez, o Noak Room, una preciosa botiga de moble escandinau clàssic de Martin Noaksson i Sara Salas.

Els Encants sempre han estat allà, potser abans que s'edifiqués la primera fàbrica, però el seu trasllat al flamant edifici del costat sud de Glòries els converteix en la porta del barri.

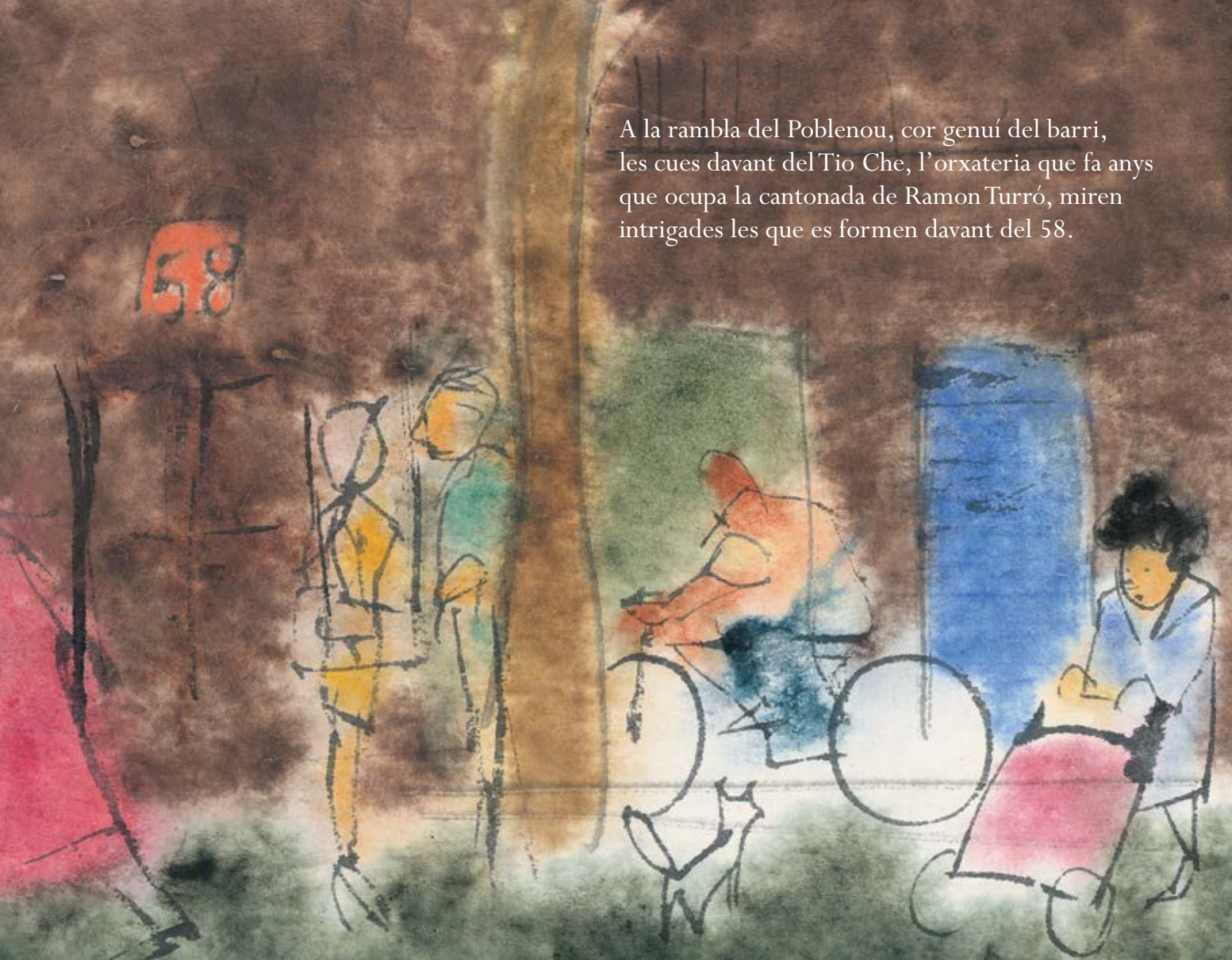

A l'altre límit del barri,
el que està a tocar a la Vila
Olímpica, hi ha la presó de
dones Wad Ras, davant de
dos jardins ecològics.

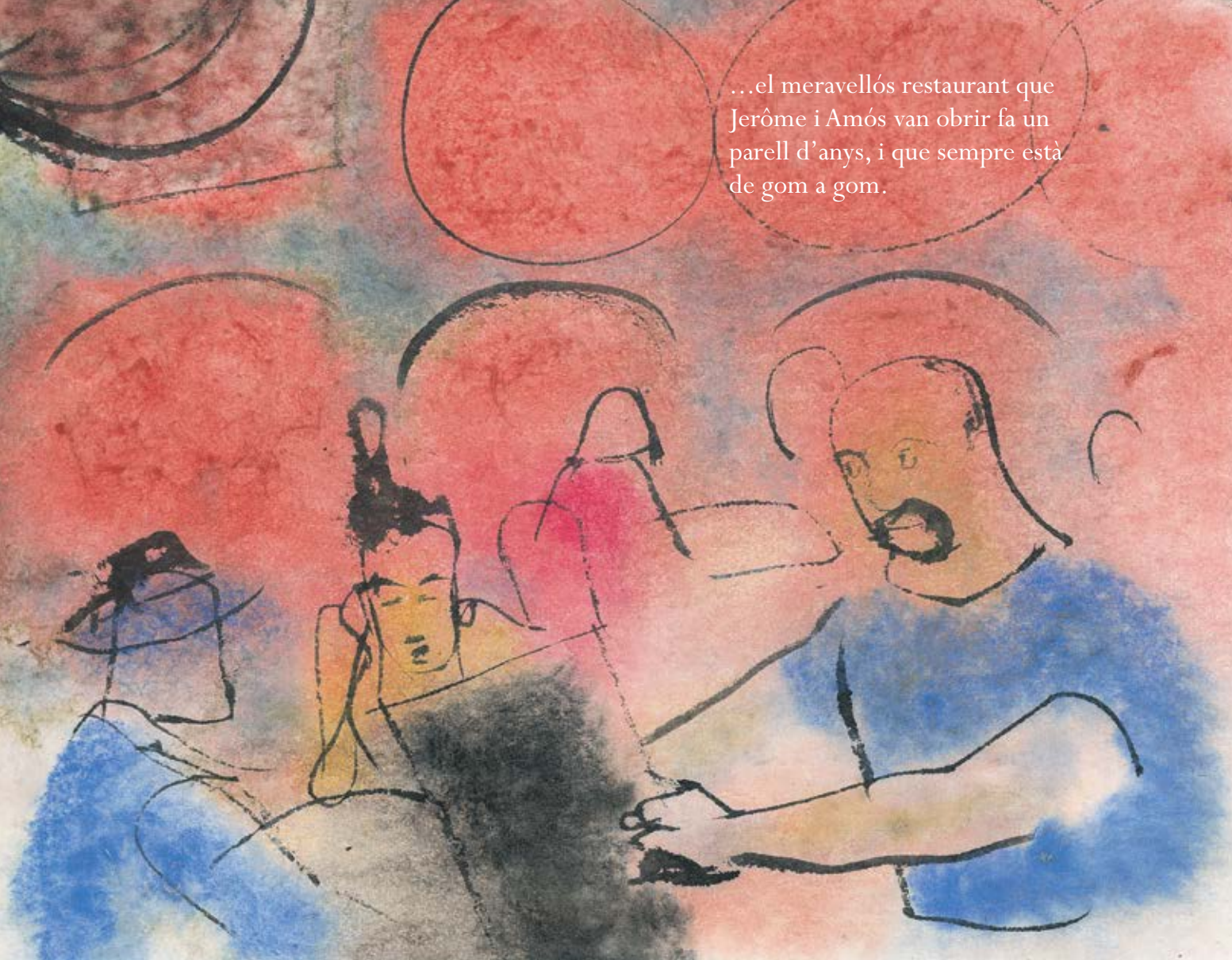
Aquí hi ha un grup de dones
que acompanyen a la llar d'infants
a les filles de les recluses.

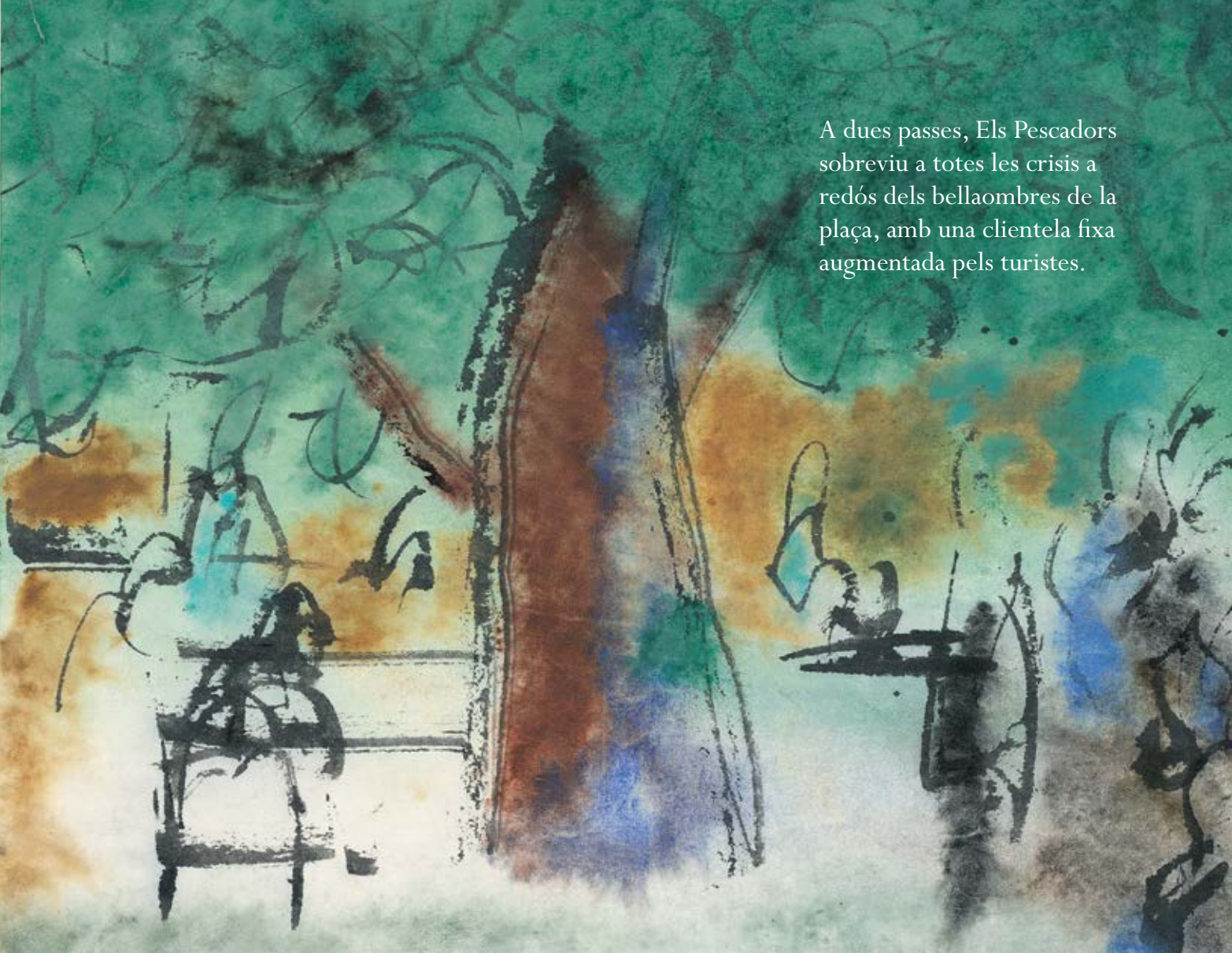

A la rambla del Poblenou, cor genuí del barri,
les cues davant del Tio Che, l'orxateria que fa anys
que ocupa la cantonada de Ramon Turró, miren
intrigades les que es formen davant del 58.

...el meravellós restaurant que
Jerôme i Amós van obrir fa un
parell d'anys, i que sempre està
de gom a gom.

A dues passes, Els Pescadors sobreviu a totes les crisis a redós dels bellaombres de la plaça, amb una clientela fixa augmentada pels turistes.

A l'estiu, la gent del barri, els senyorets
de Barcelona i algun turista passen la nit
escoltant un concurs d'havaneres.

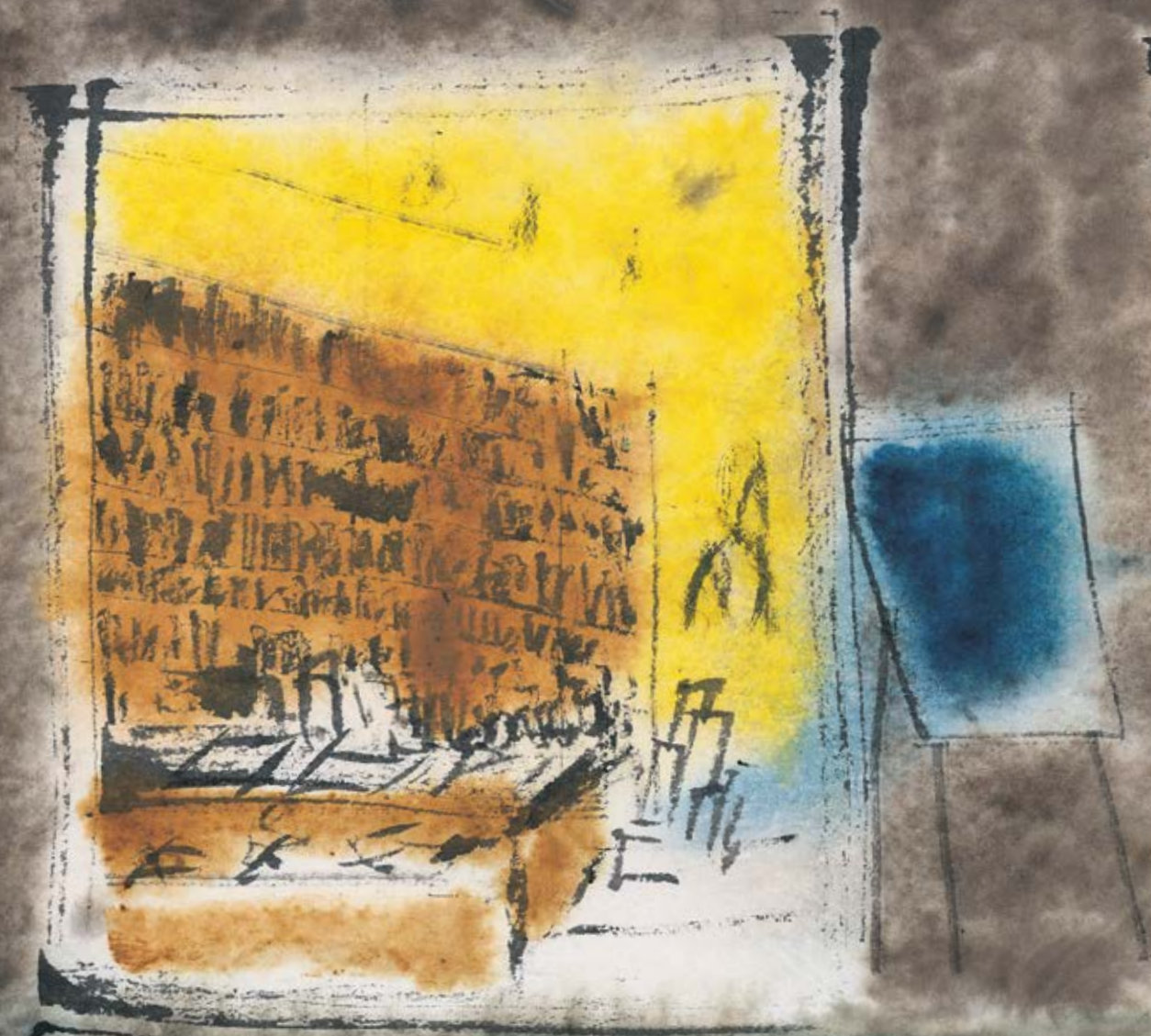

Com allà mateix
la Pubilla del Taulat,
un altre lloc de tota
la vida.

Al número 196
del carrer de Pujades,
tocant a la rambla del
Poblenou, la Rosa Solà
i el Mike Cruikshank
han recuperat el local
de l'antiga drogueria
Balius.

Ho han canviat tot menys el nom i l'han
convertit en un dels llocs de sociabilitat
del barri. S'hi pot menjar, beure uns
còctels meravellosos, escoltar jazz als
vespres, presentar llibres, debatre sobre
el futur del barri i el de Barcelona...

No llegiu, la meravellosa
llibreria que demostra que
la passió i la professionalitat
resisteixen bé les llibreries
supermercat.

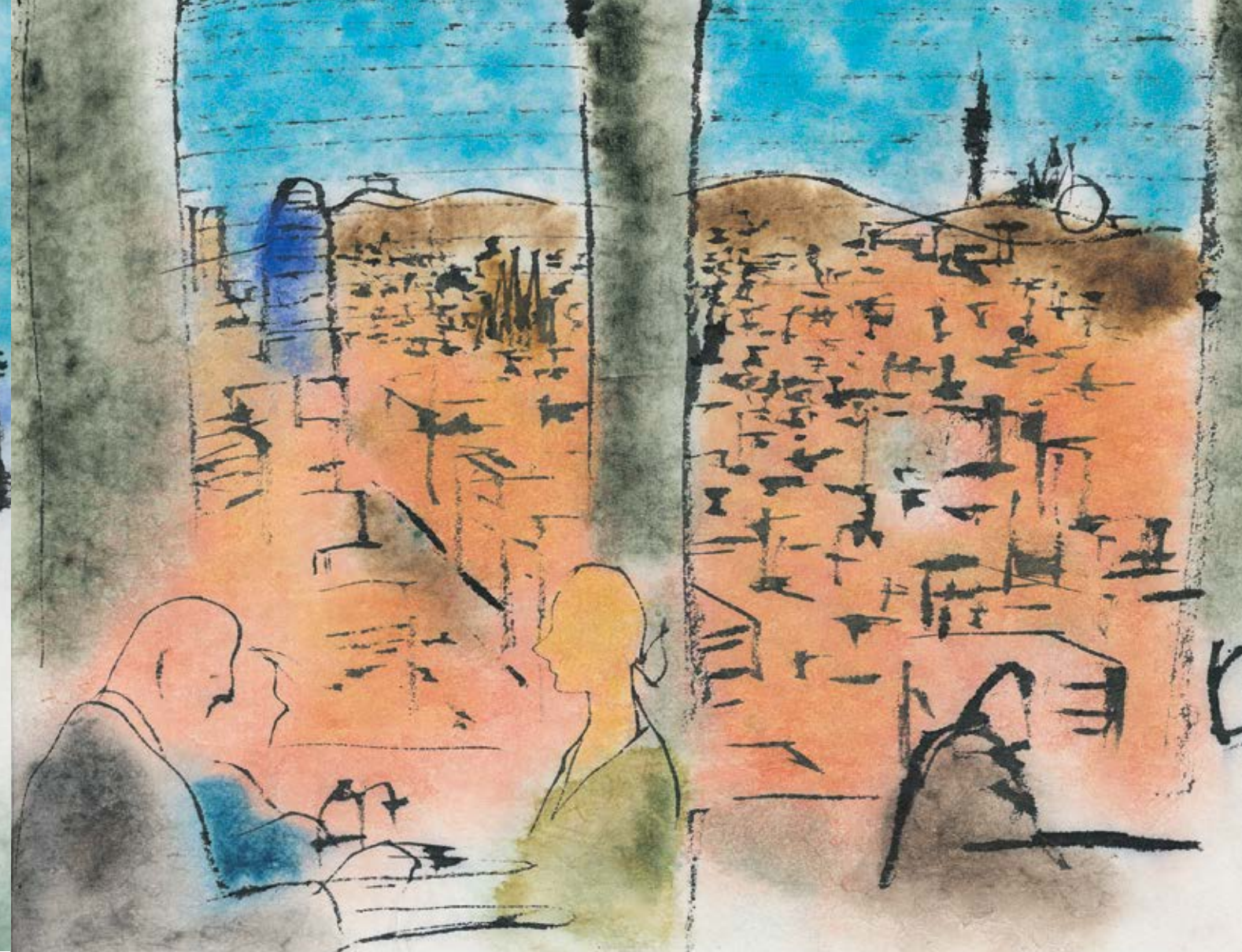

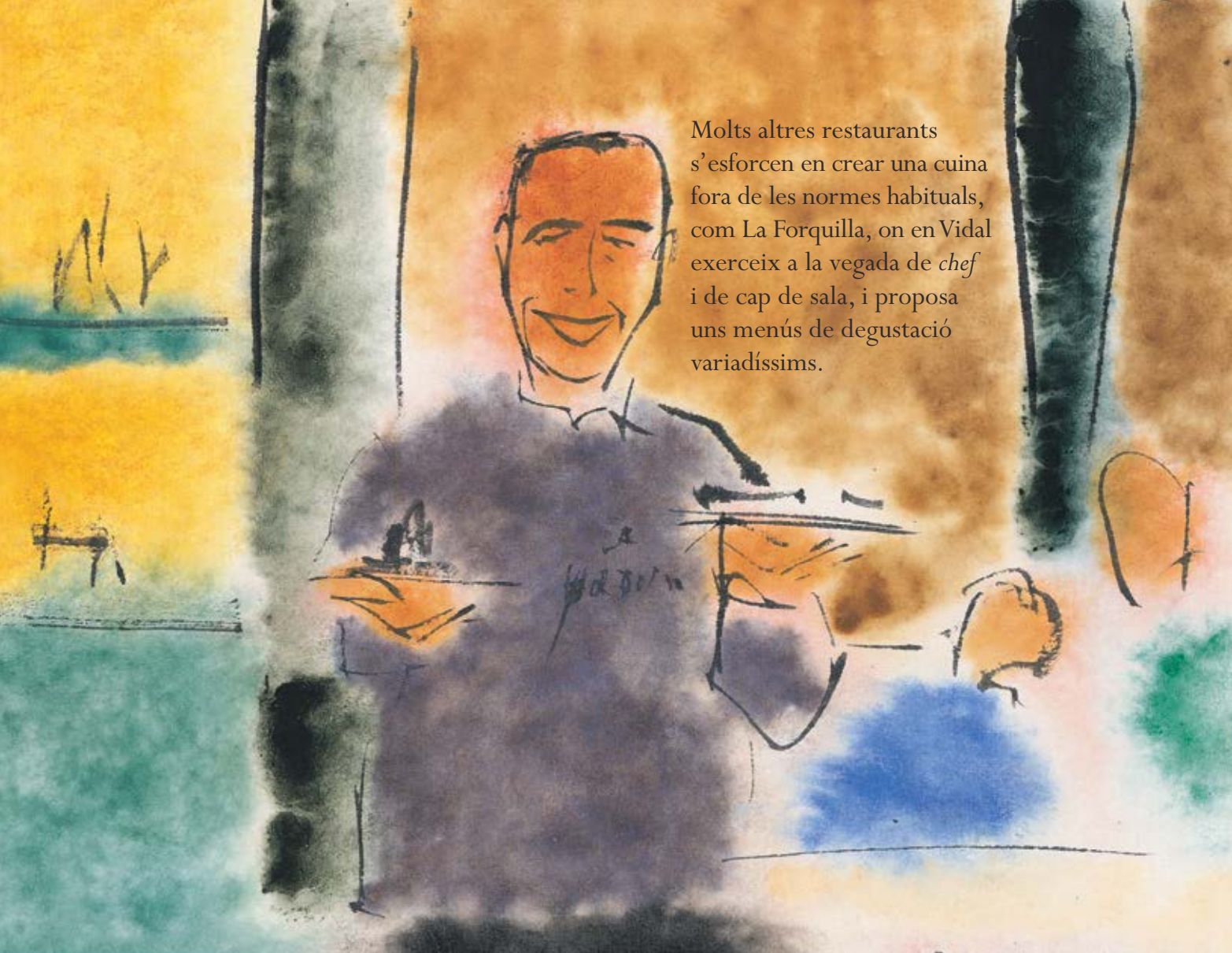
Amistat és un hotel de tots els que ofereixen
allotjament innovador per aquí.

Amistat
BEACH HOSTEL
ZARAGOZA

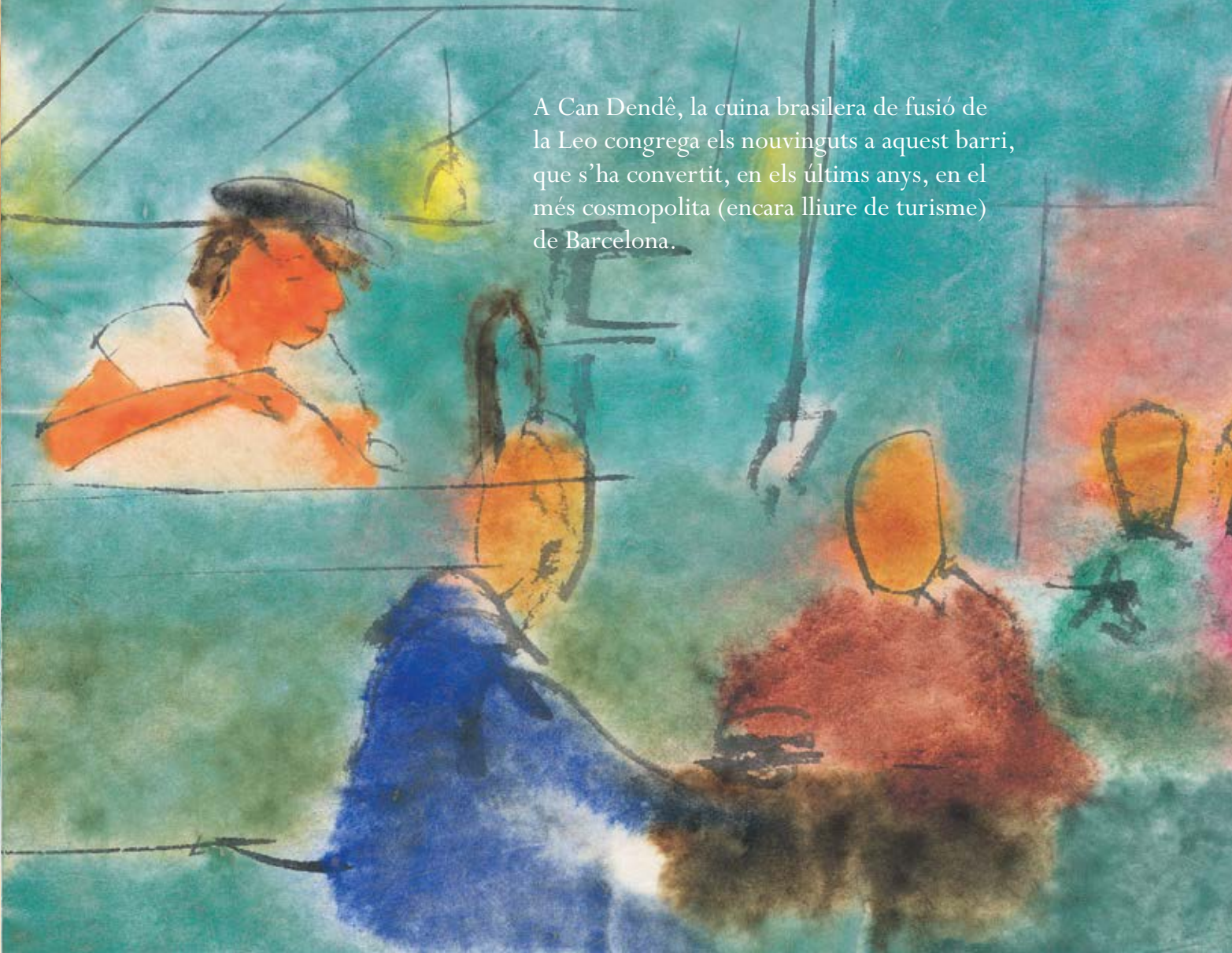
Unes illes de cases més
amunt, al Dos Cielos del
pis 22 de l'Hotel Melià,

els germans Torres han
portat la primera estrella
Michelin al barri.

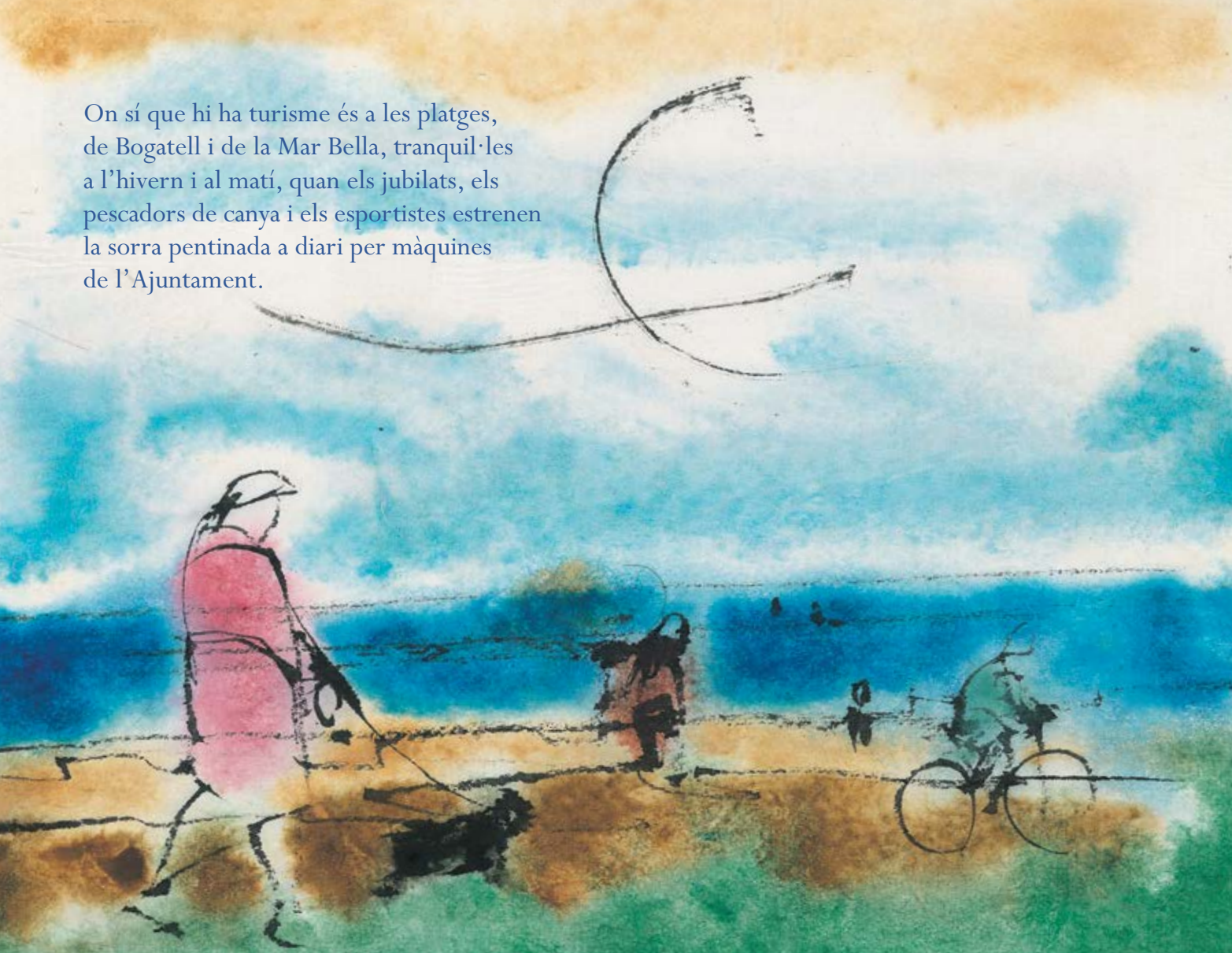

Molts altres restaurants s'esforcen en crear una cuina fora de les normes habituals, com La Forquilla, on en Vidal exerceix a la vegada de *chef* i de cap de sala, i proposa uns menús de degustació variadíssims.

A Can Dendê, la cuina brasilera de fusió de la Leo congrega els nouvinguts a aquest barri, que s'ha convertit, en els últims anys, en el més cosmopolita (encara lliure de turisme) de Barcelona.

On sí que hi ha turisme és a les platges,
de Bogatell i de la Mar Bella, tranquil·les
a l'hivern i al matí, quan els jubilats, els
pescadors de canya i els esportistes estrenen
la sorra pentinada a diari per màquines
de l'Ajuntament.

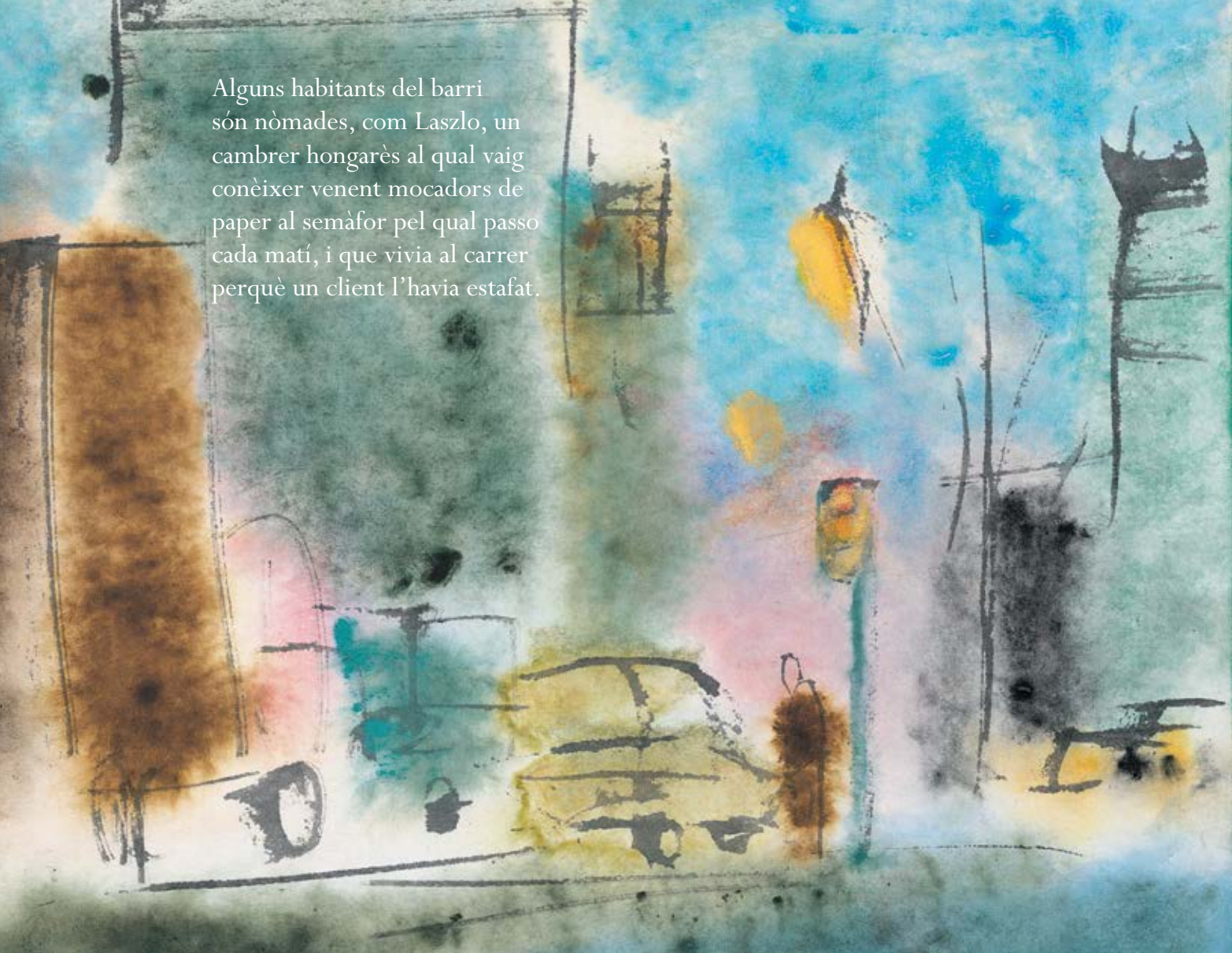

De gom a gom a partir del migdia pels banyistes,
si hi ha onades, pels surfistes.

...i els clients de la llarga línia de *xiringuitos*
i restaurants de platja que va des del port del
Fòrum fins a l'Hotel Vela, a la Barceloneta.

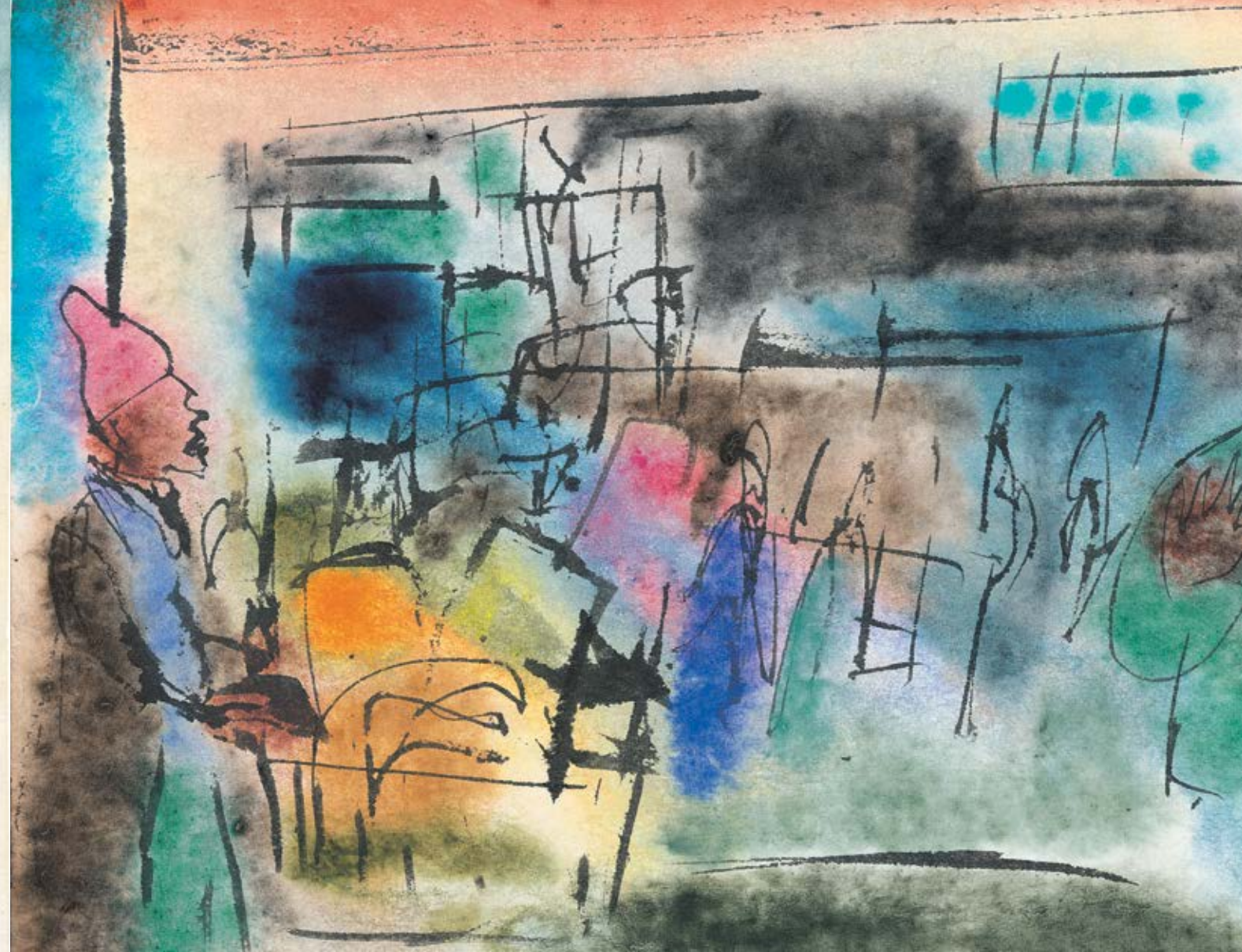
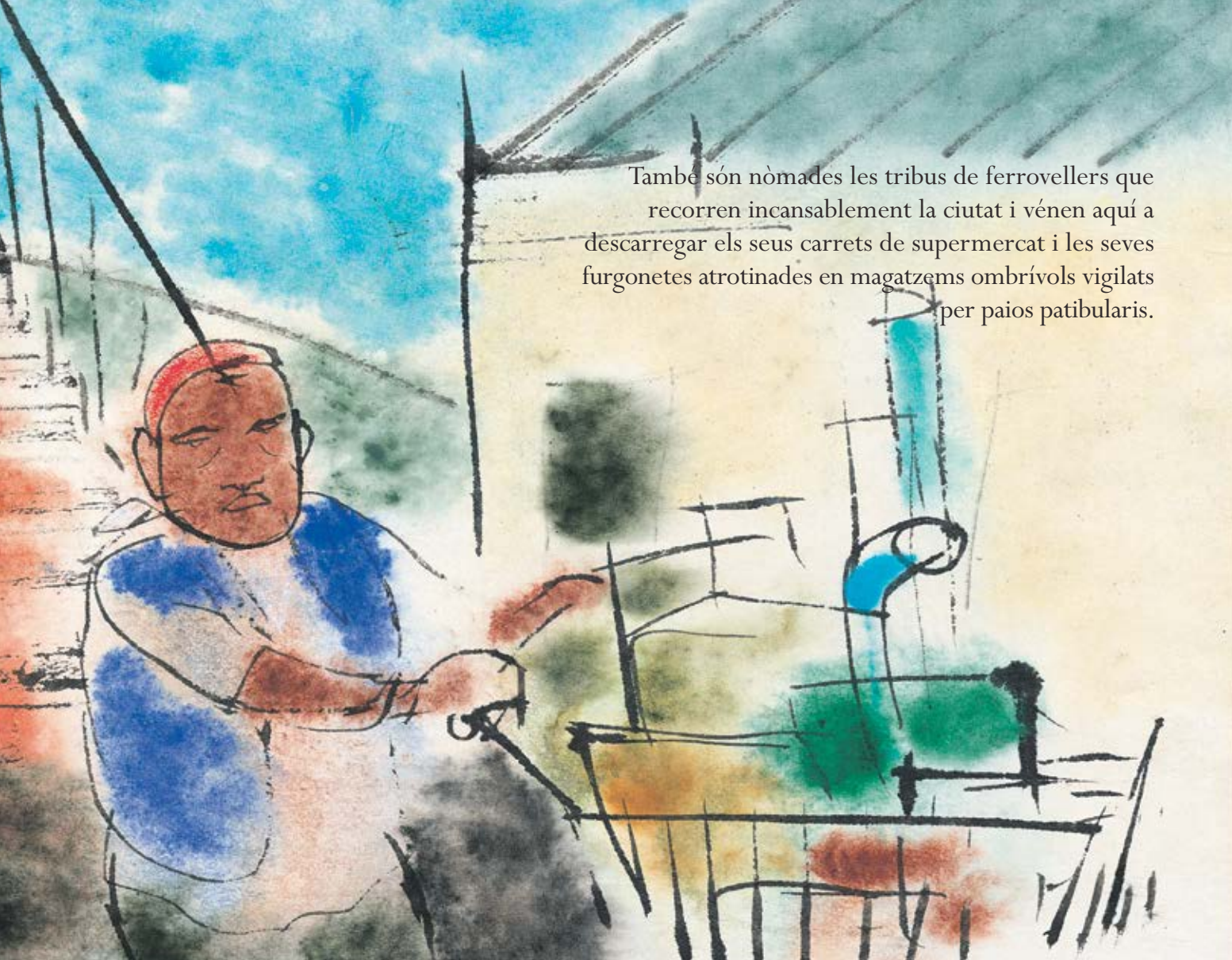
An abstract painting of a street scene. In the lower left, a car is depicted with a pinkish-red body and a dark roof. To its right, a traffic light stands on a pole, showing a yellow light. The background is a mix of blue, green, and brown washes, with vertical black lines suggesting buildings or trees. The overall style is gestural and expressive.

Alguns habitants del barri
són nòmades, com Laszlo, un
cambrer hongarès al qual vaig
conèixer venent mocadors de
paper al semàfor pel qual passo
cada matí, i que vivia al carrer
perquè un client l'havia estafat.

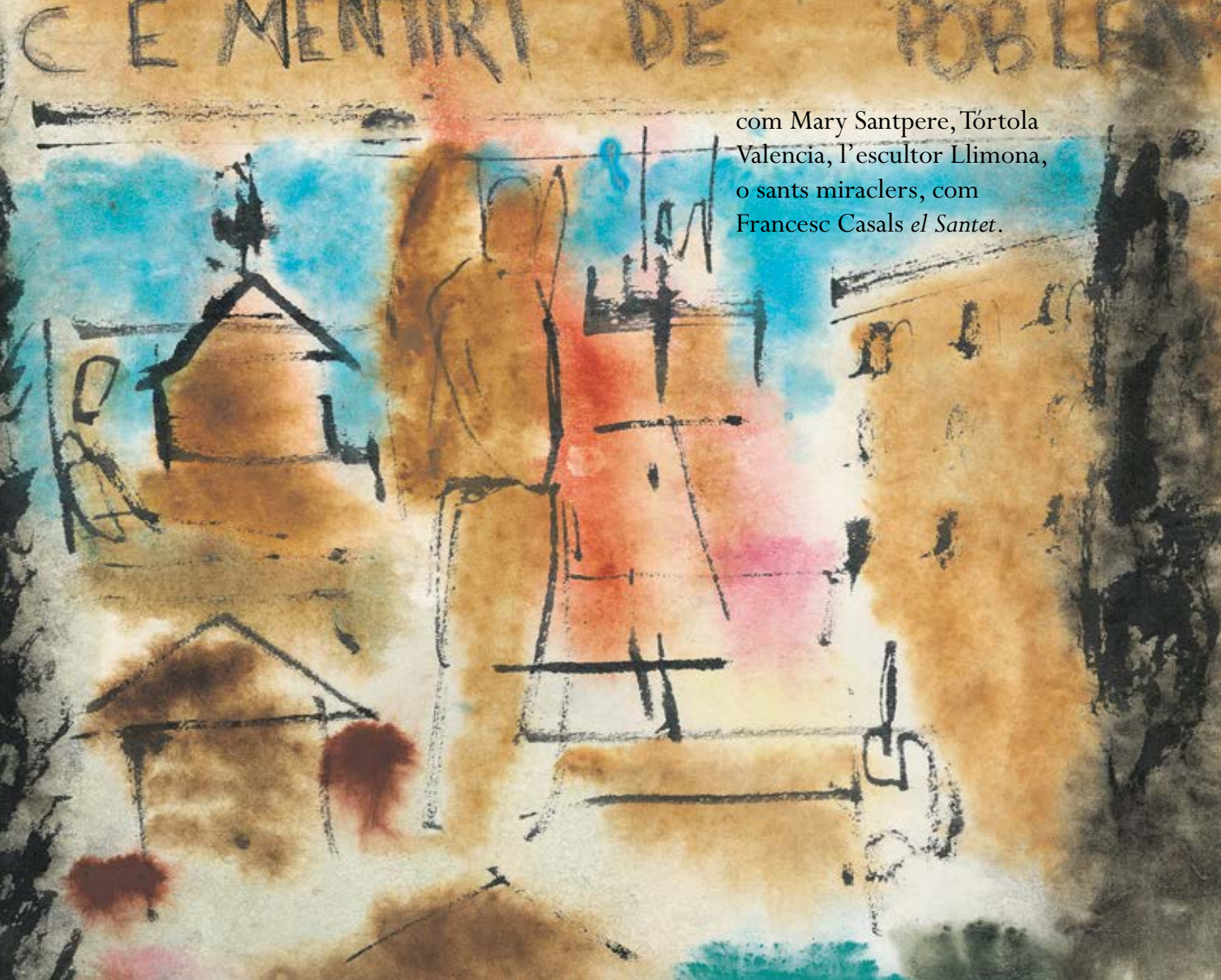
An abstract painting of two people sitting at a table. The person on the left is seen from the back, wearing a reddish-brown garment. The person on the right is facing forward, with a face drawn in simple black lines and wearing a blue garment. The background consists of blue, green, and brown washes with vertical black lines. The style is gestural and expressive.

Esperava el bon temps
per recuperar el seu ofici
estienc. Un dia de primavera
va desaparèixer com una
oreneta, suposo que va volar
a algun hotel...

Tambe són nòmades les tribus de ferrovellers que
recorren incansablement la ciutat i vénen aquí a
descarregar els seus carrets de supermercat i les seves
furgonetes atrotinades en magatzems ombrívols vigilats
per païos patibularis.

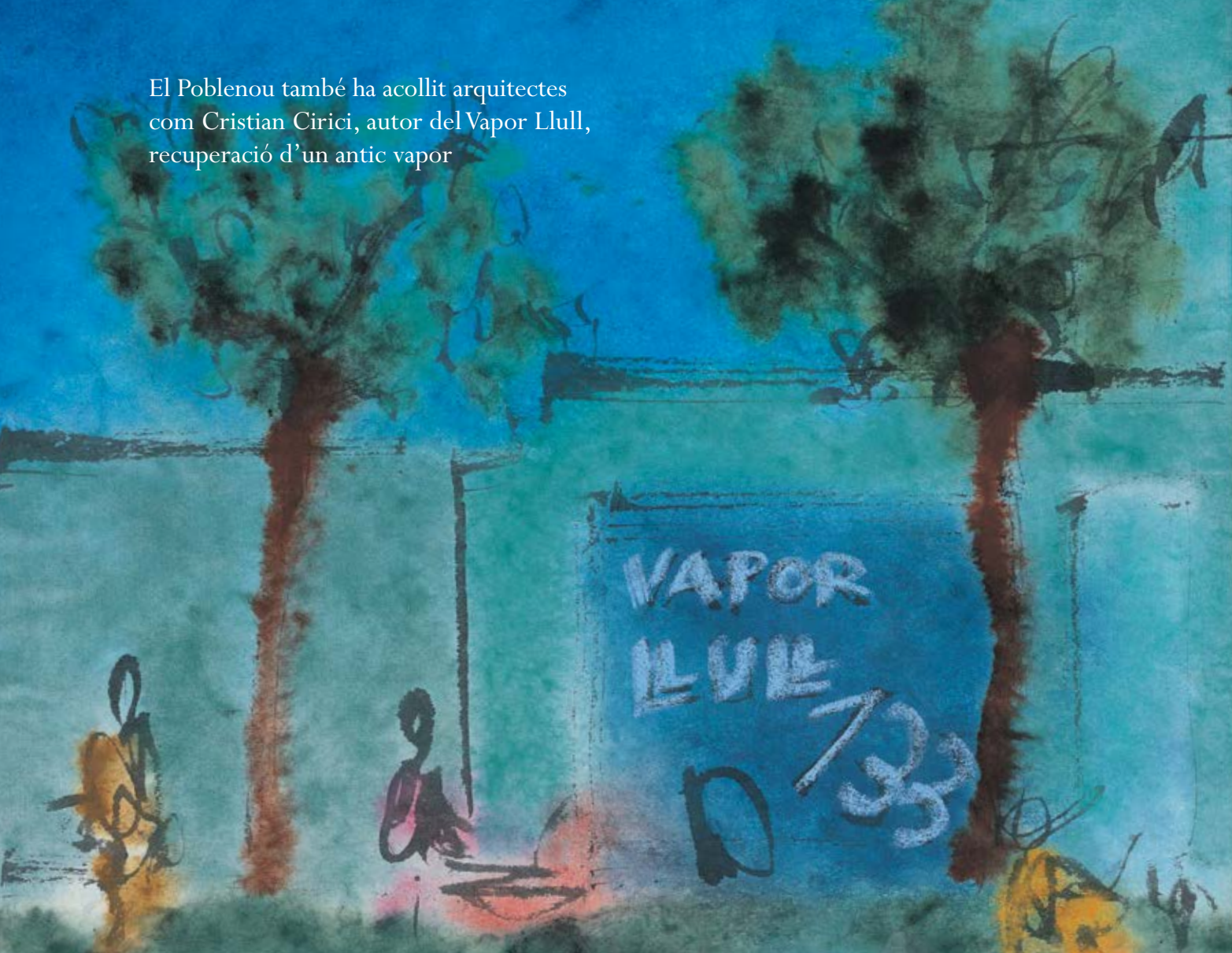

Alguns dels grans noms
del passat industrial (Aranyó,
Muntadas Prim) estan enterrats
a dues passes d'allà, al cementiri
de Poblenou, al costat de polítics
com ara Valentí Almirall, artistes

com Mary Santpere, Tórtola
València, l'escultor Llimona,
o sants miraclers, com
Francesc Casals *el Santet*.

El Poblenou també ha acollit arquitectes
com Cristian Cirici, autor del Vapor Lull,
recuperació d'un antic vapor

per transformar-lo en *lofts*
com el del Toni i l'Elis Cintas.

Lluís Clotet, de la generació de Cirici, porta més de trenta anys aquí, i ara està a punt de jubilar-se.

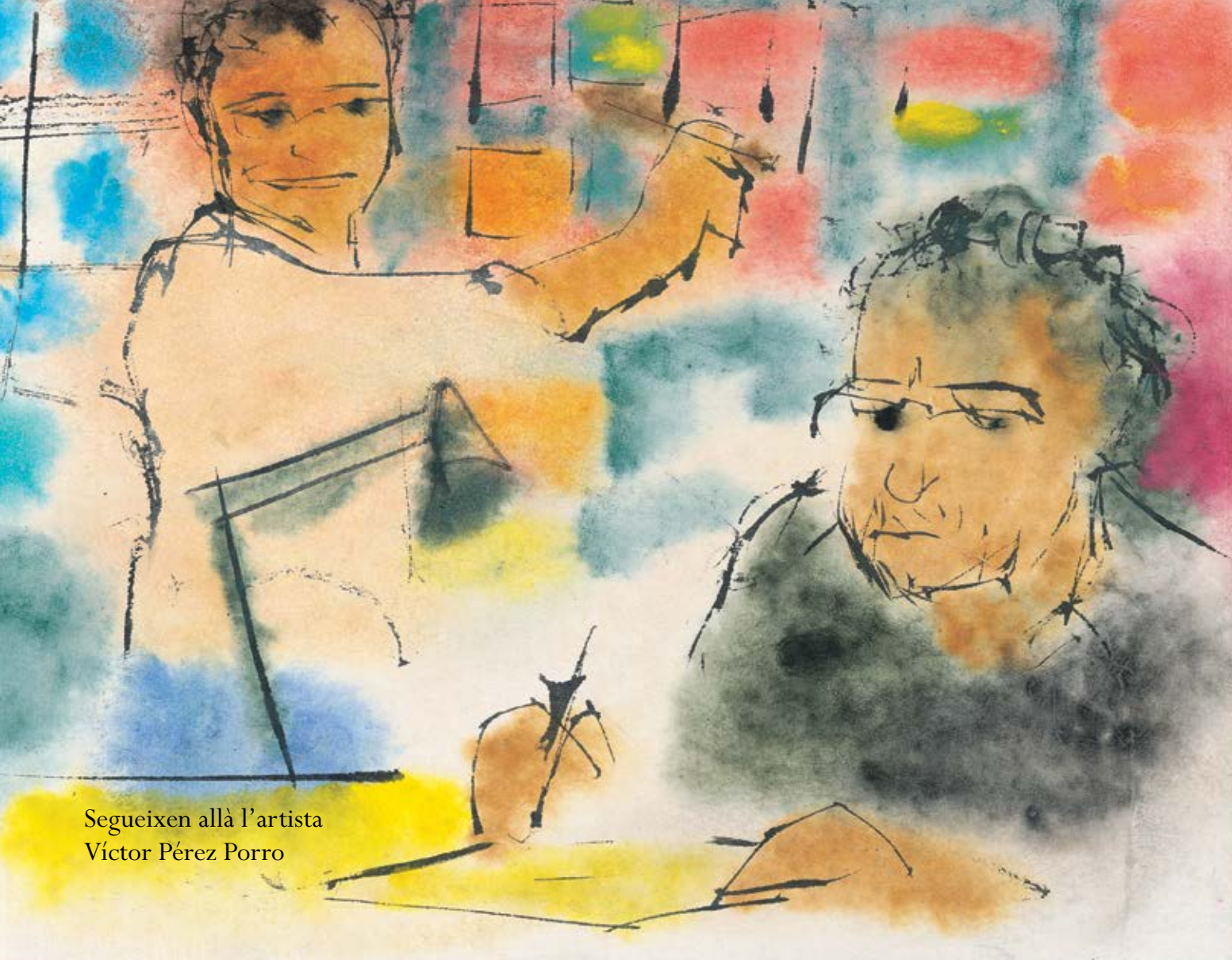

En aquest temps ha fet alguna obra mestra, com les torres de Sarajevo Beach, als confins de Diagonal Mar.

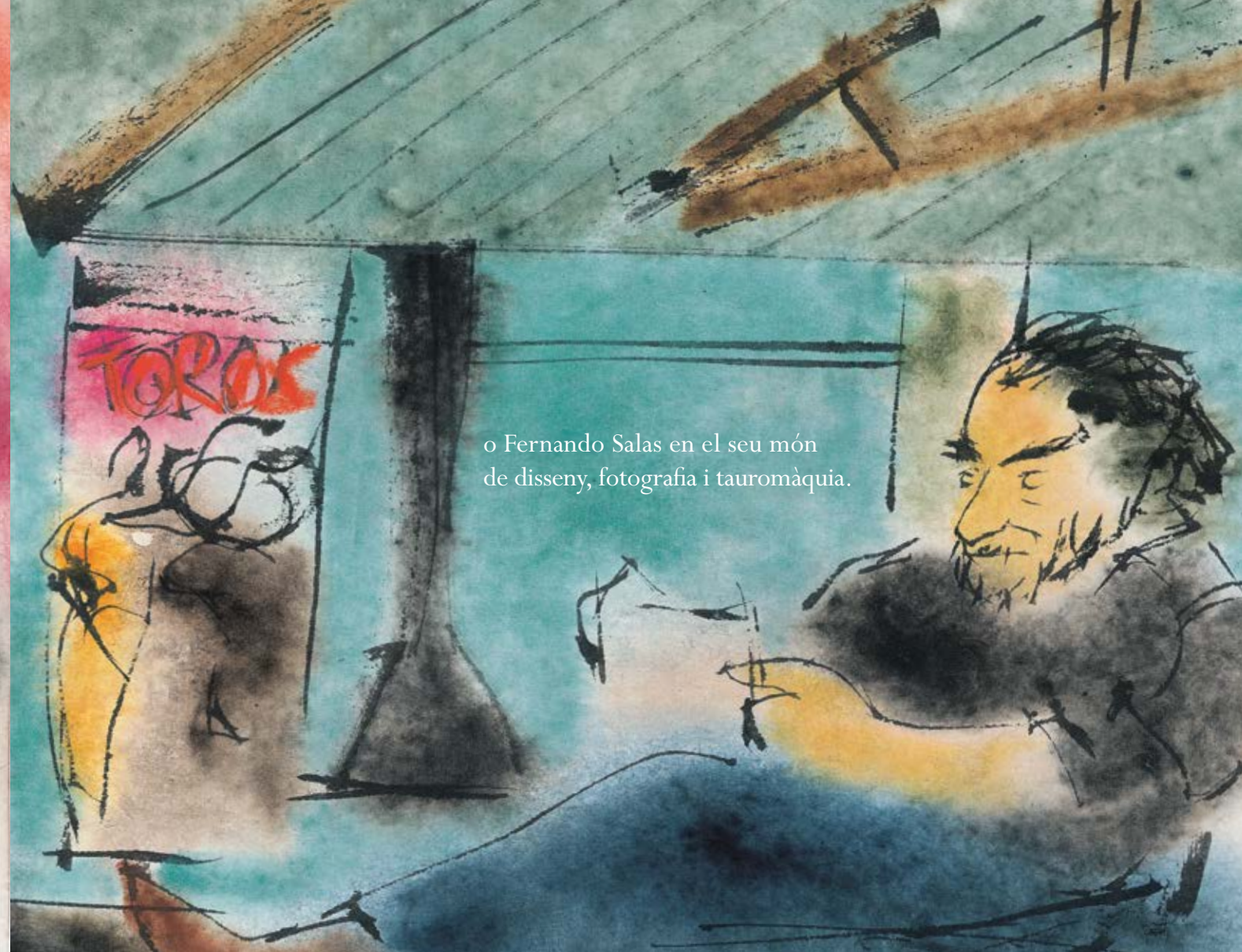
Que es poden veure des del terrat
de Palo Alto, una de les olles
artístiques amb més pressió de
Barcelona, des que la

va trobar el mític Pierre Roca
als vuitanta i la van colonitzar
Mariscal i els seus innumerables
germans Errando.

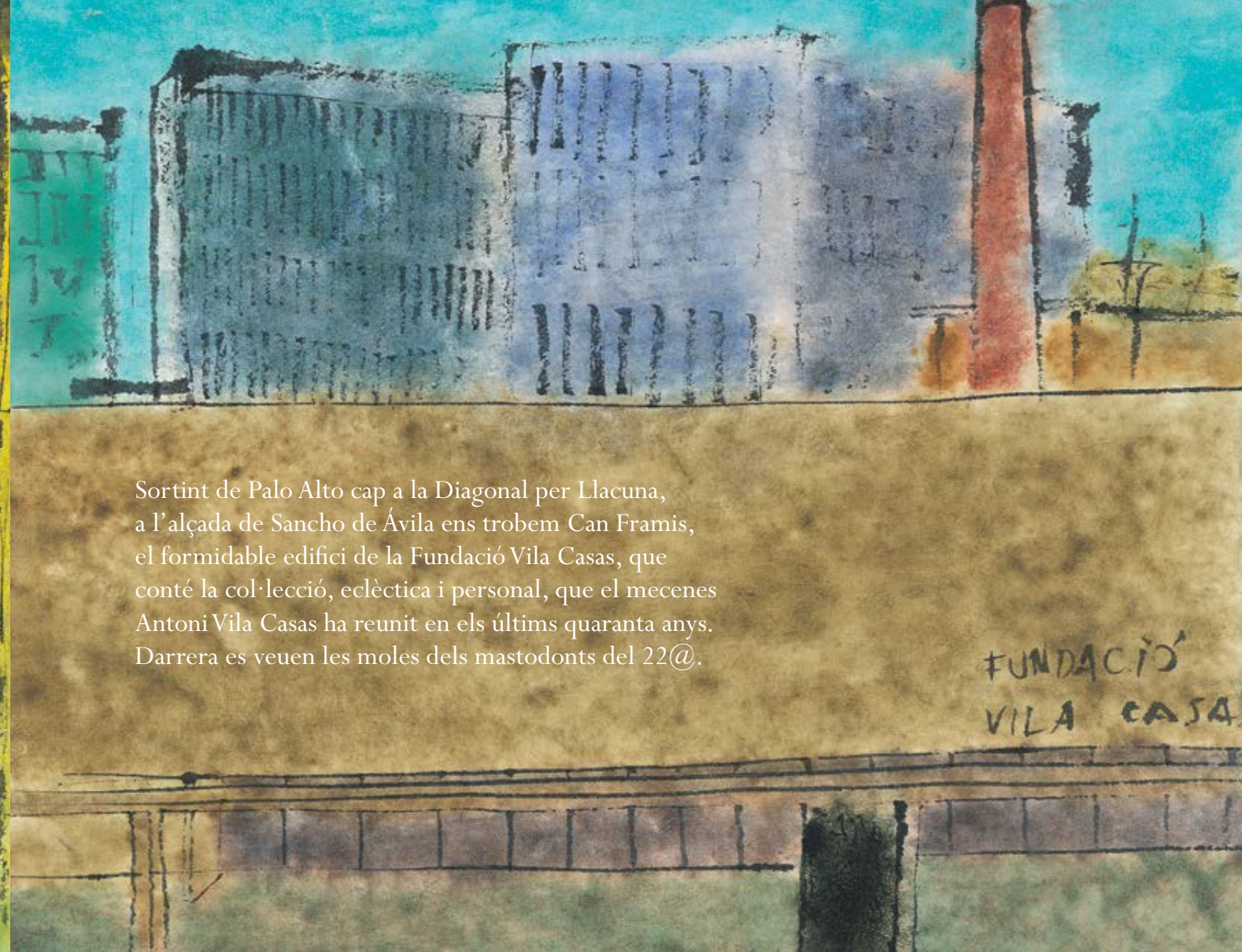

Segueixen allà l'artista
Víctor Pérez Porro

o Fernando Salas en el seu món
de disseny, fotografia i tauromàquia.

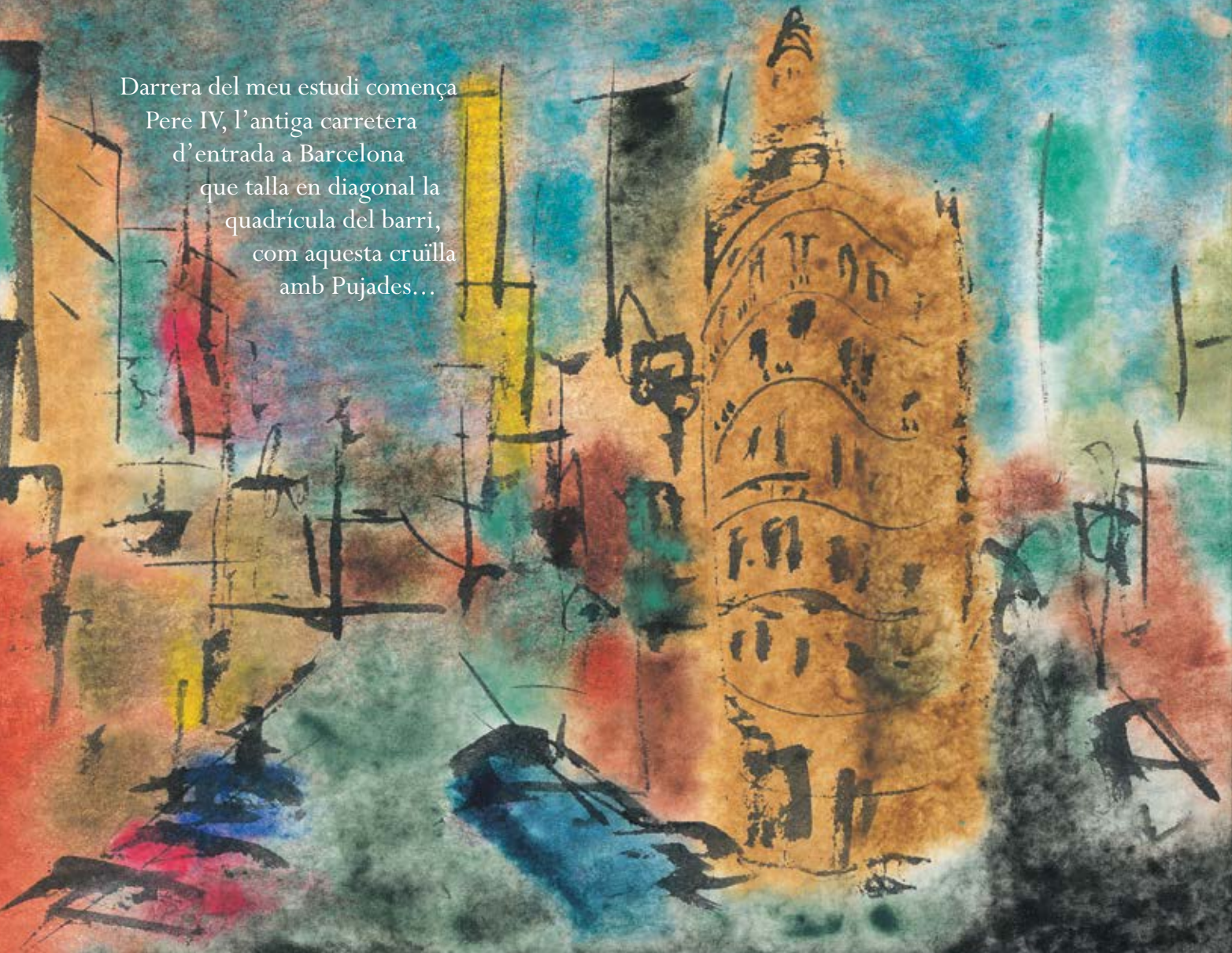
Sortint de Palo Alto cap a la Diagonal per Llacuna, a l'alçada de Sancho de Ávila ens trobem Can Framis, el formidable edifici de la Fundació Vila Casas, que conté la col·lecció, eclèctica i personal, que el mecenes Antoni Vila Casas ha reunit en els últims quaranta anys. Darrera es veuen les moles dels mastodonts del 22@.

FUNDACIÓ
VILA CASAS

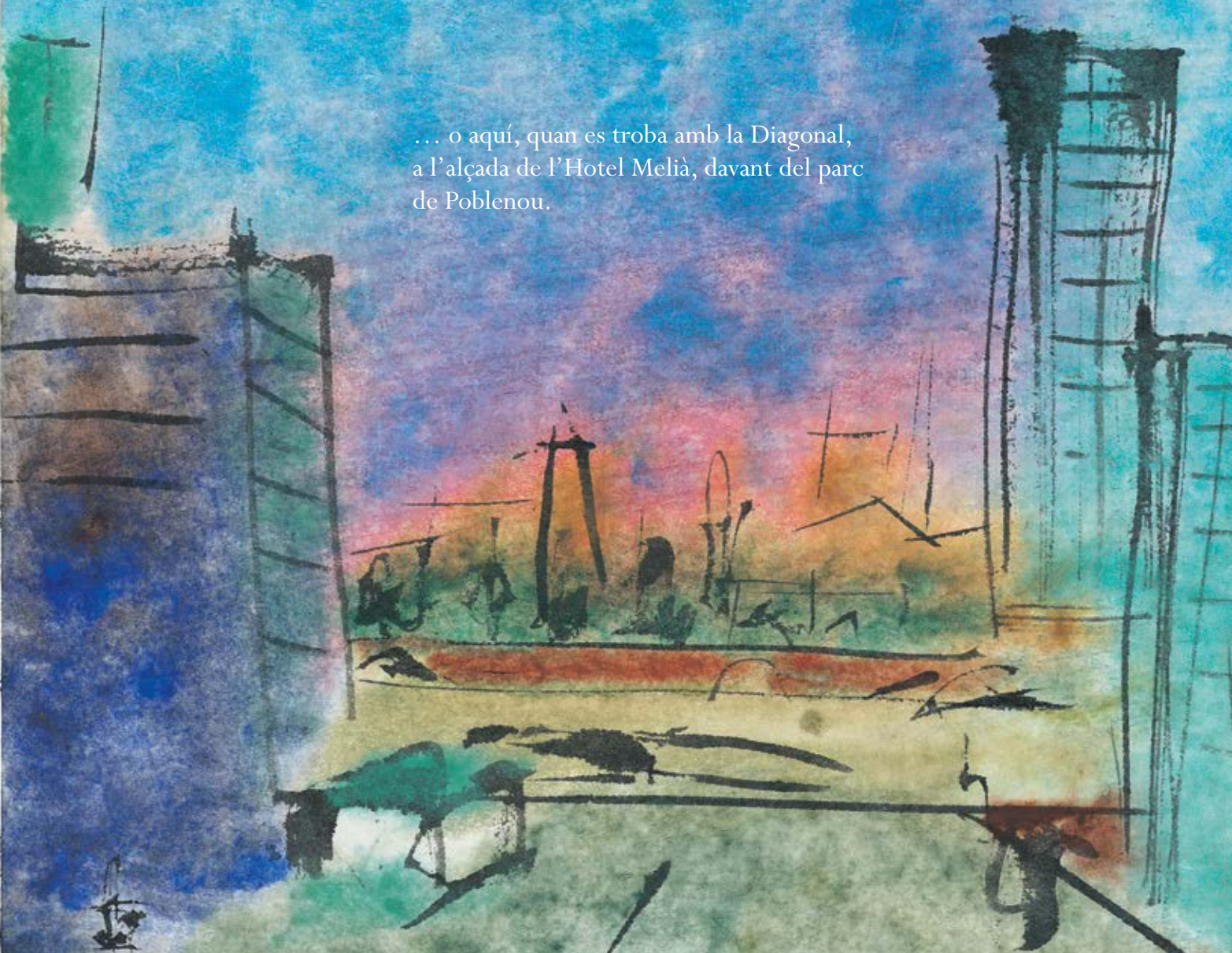

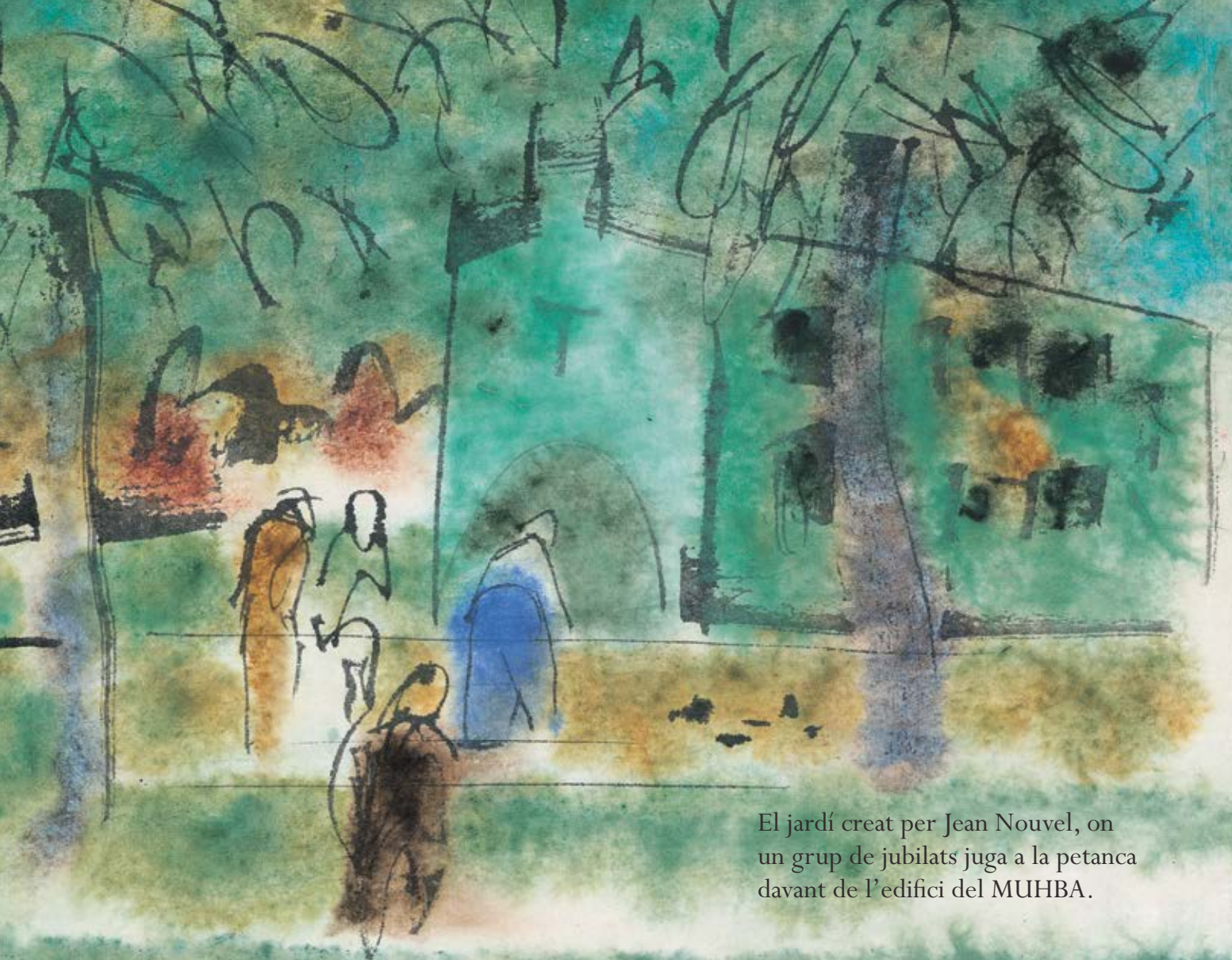
Agbar, RBA, T Mobile, Mediapro... els paquiderms
sembla que es miren de reüll, competint en volum
i disseny. Ens quedem a aquesta banda de la Diagonal,
sense oblidar que el 22@ segueix a l'altra banda,
amb la recuperació d'altres edificis del patrimoni
industrial, com ara Can Ricart o Can Jaumandreu,
on s'han instal·lat la Universitat de Barcelona,
la Pompeu Fabra o la UOC.

Darrera del meu estudi comença
Pere IV, l'antiga carretera
d'entrada a Barcelona
que talla en diagonal la
quadrícula del barri,
com aquesta cruïlla
amb Pujades...

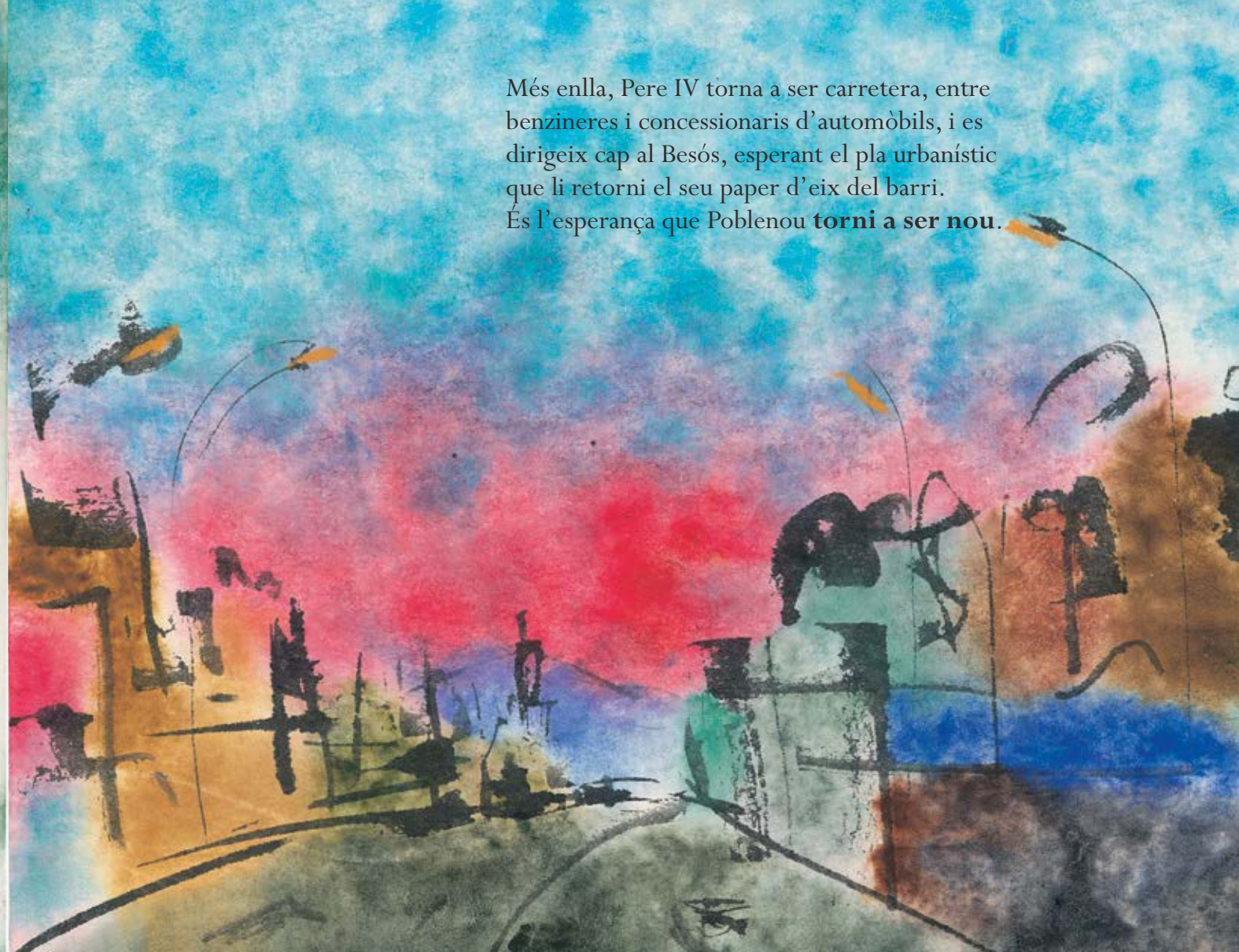
... o aquí, quan es troba amb la Diagonal,
a l'alçada de l'Hotel Melià, davant del parc
de Poblenou.

El jardí creat per Jean Nouvel, on un grup de jubilats juga a la petanca davant de l'edifici del MUHBA.

Més enlla, Pere IV torna a ser carretera, entre benzineres i concessionaris d'automòbils, i es dirigeix cap al Besós, esperant el pla urbanístic que li retorni el seu paper d'eix del barri. És l'esperança que Poblenou **torni a ser nou.**

Idea original i coordinació editorial: Zahorí d'Idees, SL
Il·lustracions i textos: Perico Pastor
Edició i producció: Direcció d'Imatge i Serveis Editorials Municipals
Edita: Ajuntament de Barcelona
Director d'Imatge i Serveis Editorials: José Pérez Freijo
Cap editorial: Oriol Guiu
Producció: Maribel Baños

Passeig de la Zona Franca, 66 - 08038 Barcelona - Tel. 93 402 31 31 - www.bcn.cat/publicacions
© de l'edició: Ajuntament de Barcelona © dels textos i les imatges: Santi Sallés
ISBN: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx D.L.: xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Imprès en paper ecològic